

पाठ्यक्रम
སློབ་ཚན། | SYLLABUS

बौद्ध दर्शन

ནང་པའི་ལྷ་གྲུབ།

Buddhist Philosophy

पूर्व मध्यमा प्रथम अधिसत्र से चतुर्थ अधिसत्र

དབུ་མ་འོག་མ་རྒྱལ་ས་དང་པོ་ནས་བཞི་པ་བར།

Purva Madhyama First Semester to Fourth Semester

केन्द्रीय उच्च तिब्बती शिक्षा संस्थान

དབུ་མ་འོག་མ་རྒྱལ་ས་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་།

Central Institute of Higher Tibetan Studies

(Deemed to be University)

Sarnath, Varanasi 221007

केन्द्रीय तिब्बती अध्ययन विश्वविद्यालय, सारनाथ, वाराणसी
(मान्य विश्वविद्यालय)

पूर्वमध्यमा प्रथम वर्ष

पाठ्यक्रम
SYLLABUS

PURVA MADHYAMA 1ST YEAR

भोट विद्या संस्थानम्

CENTRAL UNIVERSITY OF TIBETAN STUDIES
(A DEEMED UNIVERSITY)
SARNATH, VARANASI
2015

དབུས་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་།

དབུ་མ་འོག་མ་ལོ་རིམ་དང་བོ།
སློབ་ཚན།

पाठ्यक्रम
पूर्वमध्यमा प्रथम वर्ष

भोट विद्या संस्थानम्

केन्द्रीय तिब्बती अध्ययन विश्वविद्यालय
सारनाथ, वाराणसी
2015

विषय सूची

Contents

विषय / Subjects

पृष्ठ संख्या / Pg. Nos.

पूर्वमध्यमा प्रथम वर्ष / Purva Madhyama First Year

1. परीक्षा विषय विवरण / Scheme of Examination
2. अनिवार्य विषय / Compulsory Subjects
3. वैकल्पिक विषय (क वर्ग)/ Sampradaya Subjects
4. वैकल्पिक विषय (ख वर्ग) / Optional Subjects
5. कण्ठस्थ वाक् परीक्षा / Kanthasth Vak

पूर्वमध्यमा प्रथम वर्ष / Purva Madhyama First Year
परीक्षा विषय विवरण / Details of Examination Subjects

यह परीक्षा दो अधिसत्रों में निम्नांकित विषयों में सम्पन्न होगी ।

There are two Semester in one full academic year.

विषय Subjects	पूर्णांक Full Marks (70+30) = 100	उत्तीर्णता के लिये प्राप्ताङ्क Pass Marks (25+11) = 36
1. अनिवार्य तिब्बती / Compulsory Tibetan	100	36
2. अनिवार्य संस्कृत / Compulsory Sanskrit	100	36
3. अनिवार्य हिन्दी अथवा अंग्रजी / Compulsory Hindi or English	100	36
4. मूलशास्त्र – चतुर्थ पत्र/ Moolshastra Fourth Paper	100	36
5. मूलशास्त्र – पंचम पत्र/ Moolshastra Fifth Paper	100	36
6. वैकल्पिक “क वर्ग” विषय / Optional ‘Kavarg’ Subjects (जिङ्मा, कर्ग्युद, साक्या, गेलुग, बोन) (Nyingma, Kargyud, Sakya, Gelug, Bon) इसमें से केवल एक विषय में छात्र प्रविष्ट होगा । Students have to opt for only one subject among the all optional subjects.	100	36
7. वैकल्पिक “ख वर्ग” विषय / Optional ‘Khavarg’ (नागरिक शास्त्र, अर्थशास्त्र, तिब्बती इतिहास, एशिया इतिहास, पालि तथा संस्कृत) (Political Science, Economics, Asian History, Tibetan History, Pali or Sanskrit) इसमें से केवल एक विषय में छात्र प्रविष्ट होगा । Students have to opt for only one subject among all optional subjects.	100	36
केवल द्वितीय अधिसत्र की परीक्षा में कण्ठस्थ वाक् परीक्षा पूर्णाङ्क 100 अङ्क की होगी । The Viva-voce examination of 100 marks shall be conducted only in the second semester. प्रथम तथा द्वितीय वर्ष की परीक्षा में श्रेणी निर्धारित नहीं होगी । Division shall not be decided after the First-Semester and Second- Semester examination.		

FIRST SEMESTER

प्रथम अधिसत्र

༄༅། ལྷ་ཧྲ་འབྲུག་པོད་ཀྱི་གཞུག་ལག་སློབ་ཁང་གི་པོད་ཀྱི་
སྐད་ཡིག་དང་ཚུམ་རིག་གི་སློབ་ཚན་
དང་སློབ་དེབ་བཞུགས་སོ།།

Tibetan Language and Literature

PM 1st Year

དབུ་མ་འོག་མ་ལོ་རིམ་དང་པོ།

1st Semester

རྒྱགས་དུས་དང་པོའི་སློབ་ཚན་སོགས།

Course and Marks 70

- ༡༥ སློབ་ཚན་དང་ཨང་འཕྲོག།
༡ བད་སློང། རྩོམ་རྗེས་མགོ་སོགས་འཕྲོབ་མིན་འཁྲུལ་སློང། ༡༠
༢ དག་ཡིག་ས་མཐའི་རྣམ་དབྱེ། ༣༠
༣ བད་སློང། རྣམ་དབྱེ་དང་བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་སོགས། ༡༥
༤ བསྐབ་བྱ། འབྲོམ་སྟོན་དང་ཁ་ཆེ་པ་ལུའི་བསྐབ་བྱ་ལེའུ་མཐའ་མ་གསུམ། ༡༥

Books and Authors

- ལཱ། ཚུམ་པ་པོ་དང་སློབ་དེབ།
༡ དཔལ་ཁང་ལོ་རྒྱའི་དག་ཡིག་དག་སྟོན།
༢ ཨ་ལག་ཤའི་དག་ཡིག་སྐུ་རེངས་གསར་བ།
༣ ཨཱུ་ཡོངས་འཛིན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་སོགས་བསྟན་པའི་དཀའ་གསལ་མེ་ལོང།
༤ འབྲོམ་སྟོན་གྱི་བསྐབ་བྱ་དང་ཁ་ཆེ་པ་ལུའི་བསྐབ་བྱ།
༥ ལོ་རྒྱུ་གི་ཕྱག་དཔེའི་མཚན།
༡ རྗེ་གྲུང་ཐང་གི་ཚུ་ཤིང་བསྟན་བཅོས།
༢ མི་པམ་རིན་པོ་ཆའི་རྒྱལ་པོ་ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས།
༣ པཌ་ཆེན་བསོད་གྲགས་ཀྱི་དགོ་ལྡན་ལེགས་བཤད།
༤ རྒྱལ་དབང་ལྷ་པའི་བསྐབ་བྱ་ལུ་ཐེ་ལའི་ཐང་བ་སོགས།

INTERNAL ASSESSMENT (FULL MARKS – 30)

- 1) Class Attendance
- 2) Class Assignment
- 3) Class Presentation

पूर्वमध्यमा प्रथम वर्ष
अनिवार्य संस्कृत (द्वितीय पत्र)
प्रथम अधिसत्र पूर्णाङ्क ७०

(क) संस्कृत व्याकरण का प्रारम्भिक परिचय-	१५
लिंग, वचन, कारक, विभक्ति, पुरुष, तथा संख्याओं का ज्ञान	
(ख) रुचिरा प्रथम भाग	
१. गद्यांश व पद्यांश का हिन्दी अनुवाद	१०
२. पाठ से सम्बद्ध एक गद्य एवं उससे ५ प्रश्न	५
३. पाठ से सम्बद्ध लघु प्रश्न	५
४. अन्य विविध प्रश्न	१०
(ग) ग्रन्थगत व्याकरण का प्रायोगिक ज्ञान	१५
(घ) अनुवाद	१०
सहायक ग्रन्थ :-	
I. रुचिरा NCERT, NEW DELHI	
II. रूपचन्द्रिका – रामचन्द्र झा	

आन्तरिकमूल्यांकन – पूर्णाङ्क ३०

- १) कक्षोपस्थिति
- २) गृहकार्य
- ३) कक्षा में प्रस्तुतीकरण

ENGLISH SYLLABUS
PURVA MADHYAMA I
FIRST SEMESTER, PAPER III
WRITTEN EXAMINATION (FULL MARKS – 70)

SECTION – A – READING (10 marks)

Two unseen passages, consisting of 5 marks each, with a variety of comprehension questions, including vocabulary skills, such as word formations and the inferences, meaning will be asked. The total length of both the passages together should be around 600 to 700 words.

The passages could be of any of the following two types:

1. A factual passage (eg., instruction, description or report) or a literary passage (eg., an extract from fiction, drama, poetry, essay or biography)
2. A discursive passage involving opinion (eg., argumentative, persuasive or interpretative)

Each of the comprehension passages shall contain five questions of 1 mark each.

SECTION – B – WRITING (15 marks)

Three questions consisting of 5 marks each from the following types may be given with internal choices:

1. A short composition of not more than 50 words each – eg., notice, message
2. Notice: Word limit: 50 words for the body of the notice.
3. Message: Word limit: 50 words for the body of the message.
4. Composition, based on a verbal stimulus such as an advertisement, notice, newspaper clipping, tabular data, diary extract, notes, letter or other forms of correspondence, is to be given. Word limit: 150 – 175 words (For letter: 150 words only for the body of the letter)

The compositions may draw their main themes from the Main Course Book or from any outside source.

SECTION – C – GRAMMAR (20 marks)

A variety of short questions shall involve the use of particular structures within a context (i.e., not in isolated sentences). Test types shall include gap-filling (gap-filling exercises with blanks at regular intervals), sentence completion, re-ordering word groups into sentences, editing, error correction and sentence transformation. This category shall consist of five questions. Among these five, three shall consist of ten questions of ½ mark each. The rest of the two shall consist of twenty questions of ¼ mark each.

The students will have to learn and practise the following items of grammar:

1. Determiners
2. Verbs

3. Prepositions
4. Nouns
5. Adverbs

SECTION – D – LITERATURE (25 marks)

1. In the first part of this category, six questions shall be set all of which shall be compulsory. These six questions shall consist of 3½ marks each. In total there shall be 21 marks in this part.
2. The second part of this category shall consist of four reference-to-the-context questions of 2 marks each. Out of these, only two questions need to be attempted. In total there shall be 4 marks in this part.

The following lessons are prescribed:

FICTION:

1. The Missing Mail by R. K. Narayan
2. The Woman on the Platform 8 by Ruskin Bond

POETRY:

1. Palanquin Bearers by Sarojini Naidu
2. The Brook by Lord Tennyson
3. The Solitary Reaper by William Wordsworth

DRAMA:

1. Mirabai by E. L. Turnbull

Prescribed Books and Materials:

Interact in English IX Main Course Book Revised Edition, Published by CBSE

Interact in English IX Literature Revised Edition, Delhi – 110092

Interact in English IX Workbook Revised Edition

Interact in English IX Audio Cassette Revised Edition, Produced by CBSE

INTERNAL ASSESSMENT (FULL MARKS – 30)

- 1) Class Attendance
- 2) Class Assignment
- 3) Class Presentation

पूर्व मध्यमा प्रथम वर्ष
प्रथम अधिसत्र
हिन्दी
तृतीय पत्र

पूर्णांक-70

पाठ्य-

- क. 1. सप्तसरोज (कहानी-संग्रह) - प्रेमचन्द, हंस प्रकाशन, इलाहाबाद
2. एकांकी-धारा (एकांकी-संग्रह) - सम्पादक-डॉ. लक्ष्मीशंकर गुप्त, अमृत प्रकाशन ईश्वरगंगी, वाराणसी

ख. व्याकरण और रचना

- वर्ण-विचार—स्वर, व्यंजन एवं संयुक्त व्यंजन
- संज्ञा, सर्वनाम, विशेषण, क्रिया एवं अव्यय की परिभाषा, भेद और उनके उदाहरण
- वाक्य में संज्ञा, सर्वनाम, विशेषण और क्रिया की पहचान
- शब्द-शोधन
- अपठित - (किसी गद्यांश का सारांश एवं शीर्षक लिखना)
- पत्र-लेखन - (पारिवारिक एवं सामाजिक)

इकाई - 1

- व्याख्या-दो

2×5=10

इकाई - 2

- हिन्दी कहानी एवं एकांकी का सामान्य परिचय, एकांकी के तत्व, पठित कहानी एवं एकांकियों की विशेषताएँ एवं पत्र-लेखन आदि पर छह दीर्घ उत्तरीय प्रश्न

6×5=30

इकाई - 3

- पाठ-सारांश, कथावस्तु, चरित्र-चित्रण, उद्देश्य आदि से सम्बन्धित पाँच लघूत्तरीय प्रश्न

5×3=15

इकाई - 4

- पठित कहानियों, एकांकियों तथा व्याकरण से संबंधित पन्द्रह अत्यन्त लघूत्तरीय प्रश्न

15×1=15

आन्तरिक मूल्यांकन (पूर्णांक - 30)

1. उपस्थिति
2. अधिन्यास (एसाइनमेण्ट कार्य)
3. कक्षा में प्रस्तुतीकरण

सहायक ग्रन्थ-

1. प्रेमचन्द सम्पादक-डॉ0 सत्येन्द्र, राधा प्रकाशन, अंसारी रोड, दरियागंज, दिल्ली
2. प्रेमचन्द की कहानी कला और साहित्य डॉ0 प्रताप नारायण टण्डन, साहित्य भवन (प्रा0) लिमिटेड, इलाहाबाद-3
3. हिन्दी एकांकी डॉ0 सिद्धनाथ कुमार

4. एकांकी और एकांकीकार
5. हिन्दी कहानी : पहचान और परख
6. कहानी : नई कहानी
7. व्यावहारिक हिन्दी व्याकरण
8. अच्छी हिन्दी

डॉ० रामचरण महेन्द्र

डॉ० इन्द्रनाथ मदान, लिपि प्रकाशन, दिल्ली

नामवर सिंह, रामजकमल प्रकाशन, नई दिल्ली

डॉ० हरदेव बाहरी, लोकभारती प्रकाशन, इलाहाबाद

रामचन्द्र वर्मा, लोकभारती प्रकाशन, इलाहाबाद

དབུ་མ་འོག་མ་ལོ་རིམ་དང་པོ། P. M. 1st Year
ཞང་ལུང་གི་གཞུང། Bon Moolshastra

རྒྱལ་སྤྱི་དུས་དང་པོ། 1st Semester
ཇི་ཤོག་བཞི་པ། Paper 4th
ཁྱོན་བསྐོས་སྐབས་ཀྱི་ཚད། 100 Total Marks 100 (Written Examination 70)
སློབ་ཚན།
བཀའ་བརྟེན་གསུམ་བརྒྱ་པ་དབུ་ནས་དོན་རྒྱལ་པ་སྐྱབས་འགོ་བསྟན་པའོ་བཅ། ཡང་། 20 མཛད་པ་པོ། མེ་སྟོན་
ཤེས་རབ་འོད་ཟེངས།
༡ མཚོན་བརྗོད་དང་འཆད་ཉན་བསྟན་པ།
༢ དལ་འགྱུར་དང་མི་རྟག་པ་བསྟན་པ།
༣ འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་དང་དད་པ་སྐྱབས་འགོ་བསྟན་པ།

INTERNAL ASSESSMENT (FULL MARKS – 30)

- 1) Class Attendance
- 2) Class Assignment
- 3) Class Presentation

དབུ་མ་འོག་མ་ལོ་རིམ་དང་པོ།
ཀ་ལྗེའི་སློབ་ཚན་ཁོངས་རྙིང་མའི་རང་གཞུང།

Nyingma Sampradaya, PM I, First Semester, 5th Paper
Full Marks 70

རྒྱལ་ས་དུས་དང་པོ།
ཏེ་ཤོག་ལྷ་པ།
ཁྱོད་བསྐྱེམས་བརྒྱ་ཆ། ༡༠

སློབ་ཚན། མཁན་པོ་དཔལ་ལྷན་ཤེས་རབ་གྱིས་མཛད་པའི་དོན་རྣམ་ངེས་འགྲེལ་
པ་ཤེས་རབ་ཉི་ལྔ་འབར་བའི་སློན་མེ་ལས། དབུ་ནས་མངོན་སུམ་གྱི་འཐད་རྒྱུ་
བར།

ཅུ་བ་མཛད་པ་པོ། འཇམ་མགོན་མི་པམ་རིན་པོ་ཆེ།
བརྗོད་བྱ། གཞལ་བྱ་ཀུན་རྗོད་དང་དོན་དམ་བདེན་པ། འཇལ་བྱེད་རྒྱ་བྱ་བ་
བྱེད་པ་སོགས་རིགས་པ་དང་པོ་གསུམ་དང་མངོན་སུམ་གྱི་འཐད་རྒྱུ་བཅས།

INTERNAL ASSESSMENT (FULL MARKS – 30)

- 1) Class Attendance
 - 2) Class Assignment
 - 3) Class Presentation
-

དབུ་མ་འོག་མ་ལོ་རིམ་དང་པོ།
ཀ་སའི་སློབ་ཚན་ཁོངས་བཀའ་བརྒྱུད་རང་གཞུང་།

Kargyud Sampradaya, PM I, First Semester, 5th Paper
Full Marks 70

རྒྱལ་སྤྱི་དབུ་མ་འོག་པོ།
དྲི་ཤོག་ལྟ་བུ།
སློབ་ཚན་གྱི་འགྲུལ་འདྲེན་གྱི་ལུགས་ལུགས་ལྟ་བུ།
སློབ་ཚན་གྱི་འགྲུལ་འདྲེན་གྱི་ལུགས་ལུགས་ལྟ་བུ།
སློབ་ཚན་གྱི་འགྲུལ་འདྲེན་གྱི་ལུགས་ལུགས་ལྟ་བུ།
སློབ་ཚན་གྱི་འགྲུལ་འདྲེན་གྱི་ལུགས་ལུགས་ལྟ་བུ།

INTERNAL ASSESSMENT (FULL MARKS – 30)

- 1) Class Attendance
- 2) Class Assignment
- 3) Class Presentation

དབུ་མ་འོག་མ་ལོ་རིམ་དང་པོ།
ཀ་ཇེའི་སློབ་ཚན་ཁོངས་ས་སྐུ་རང་གཞུང།

Sakya Sampradaya, PM I, First Semester, 5th Paper
Full Marks 70

རྒྱལ་ས་དུས་དང་པོ།
དྲི་ཤོག་ལྟ་བུ།
ཁྱིམ་བཞུགས་བརྒྱ་ཆ། ༡༠
སློབ་ཚན། ལུག་དཔེའི་མཚན། བཤེས་པའི་སྤྲིངས་ཡིག།
ཅུ་བ་མཛད་པ་པོ། མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་།། བཤེས་པའི་སྤྲིངས་ཡིག་གི་འགྲེལ་བ།
མཛད་པ་པོ། རྗེ་བཙུན་རེད་མཛད་པ།

INTERNAL ASSESSMENT (FULL MARKS – 30)

- 1) Class Attendance
- 2) Class Assignment
- 3) Class Presentation

དབུ་མ་འོག་མ་ལོ་རིམ་དང་པོ།
ཀ་ལྗེའི་སློབ་ཚན་ཁོངས་དགེ་ལུགས་རང་གཞུང་།

Gelug Sampradaya, PM I, First Semester, 5th Paper
Full Marks: 70

རྒྱགས་དུས་དང་པོ།

དྲི་ཤོག་ལྔ་པ།

ཁྱོན་བསྐྱམས་བརྒྱ་ཆ། ༧༠

སློབ་ཚན། རྗེ་བདུན་ལ་འཇུག་པའི་སློ་དོན་གཉེར་ཡིད་ཀྱི་ལུན་སེལ་དབུ་ནས་ཡུལ་
རྟོགས་པའི་ཐབས་བར། མཛད་པ་པོ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ།བརྗོད་བྱ། ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་དང།
དེའི་དབྱེ་བ་དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་སོགས་
དང། ཡུལ་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་དང། དེའི་དབྱེ་བ་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སློ་དང། གང་ཟག་དང་
སློ་རིག་ཤེས་གསུམ་སོགས་ཀྱི་སློར།

INTERNAL ASSESSMENT (FULL MARKS – 30)

- 1) Class Attendance
- 2) Class Assignment
- 3) Class Presentation

དབུ་མ་འོག་མ་ལོ་རིམ་དང་པོ། P. M. 1st Year
ཀ་སྡེའི་སློབ་ཚན་ཁོངས་གཡུང་རླང་བོན་གྱི་རང་གཞུང་། Bon Sampradaya

རྒྱུགས་དུས་དང་པོ།

1st Semester

ཇི་ལོག་ལྔ་པ།

Paper 5th

སློབ་བསྐྱེམས་བརྒྱ་ཚུ། 700

MM 100 (Written Examination 70)

སློབ་ཚན།

དར་རྒྱས་གསལ་སློབ་ལས་འཆད་ཉན་ལ་འདུག་པའི་ལེ་ཏུ་ཆ་ཚང་། ཡང་། 20 མཛད་པ་པོ། ལྷ་
བསྟན་རྒྱལ་བཟང་པོ།

ཀ། བོན་བཤད་པ་དང་ཉན་པའི་མན་ཡོན་རིག་པར་བྱ་བ།

ཁ། གང་བཤད་པ་དང་ཉན་པའི་བོན་ངོས་བརྒྱུང་བ།

ག། བཤད་ཉན་གྱི་ཚུལ་རི་ལྟར་སྐྱབས་ཤིང་ཉམས་སྲུབ་བྱེད་པ།

INTERNAL ASSESSMENT (FULL MARKS – 30)

- 1) Class Attendance
- 2) Class Assignment
- 3) Class Presentation

Political Science (B Varg)
Purva Madhyama (PM) I, First Semester
6th Paper
Written Examination (Full mark-70)

PRINCIPLES OF CIVICS

1. Civics:

Meaning, Definition, Scope and Utility, its relations with history and economics

2. Family:

Meaning, Definition, Nature, Type, Conditions necessary for a good family

3. Association:

Meaning, Definition and Types

4. Citizen / Citizenship:

Meaning, Definition and Types, Methods of acquisition and has of citizenship, Rights of aliens

5. Concept: Rights – meaning, definition kinds and relation with Right

Books Recommended:

1. Gupta, R.N.: Principles of Civics
 2. Bombwall, K.R.: Principles of Civics and Indian Administration
 3. Tayal, B.B.: Society and Local Self-government
 4. Sharma, N.R.: Civics: A Text-book of High School
 5. Jain, Pukhraj and S.C. Jain: High School Nagarika Shastra
 6. Singh, Shiv Narain: Nagarika Shastra and Bharatiya Shasana
-

INTERNAL ASSESSMENT (30 MARKS)

1. Class Attendance
2. Class Assignment
3. Class Presentation

ECONOMICS (B VARG)

PURVA MADHYAMA I

6TH PAPER

FIRST SEMESTER

WRITTEN EXAMINATION (FULL MARKS – 70)

1. MEANING, NATURE AND SCOPE OF ECONOMICS:

Definition of Economics, Nature and Scope of Economics, Divisions of Economics, Relation of Economics with other Social Sciences, Usefulness of the study of Economics

2. BASIC TERMS AND CONCEPTS:

Goods: Meaning and Kinds of Goods, Utility: Definition and Forms of Utility, Value, Price and Wealth, Attributes and Classifications of Wealth

3. CONSUMPTION:

Meaning, Types and Importance of Consumption, Relation between Consumption and Production

4. PRODUCTION:

Definition and Methods of Production, Factors of Production: Land, Labour, Capital and Organisation or Enterprise, Relative Importance of the Factors of Production

BOOKS RECOMMENDED:

1. K. P. M. Sundharam: *Elementary Economics*
2. K. K. Dewett & J. D. Verma: *Elementary Economic Theory*
3. आनन्द स्वरूप गर्ग: अर्थशास्त्र की रूप-रेखा – भाग-1

INTERNAL ASSESSMENT (FULL MARKS – 30)

1. Class Attendance
2. Class Assignment
3. Class Presentation

ASIAN HISTORY, CULTURE & ARCHAEOLOGY (B VARG)

PURVA MADHYAMA I

6TH PAPER

FIRST SEMESTER

WRITTEN EXAMINATION (FULL MARKS – 70)

POLITICAL AND CULTURAL HISTORY

1. Indication of famous historical places related to the Syllabus on the map
2. **INTRODUCTION**
 - (a) Meaning and Definition of History.
 - (b) The Sources of Indian History: Literary Sources, Accounts of Foreign Travellers, Archaeological Sources
 - (c) Impact of Geography on Indian History
 - (d) Ancient Ethno-Linguistic Groups of India
3. **THE STONE AGE**
 - (a) Old Stone Age: Early, Middle and the Later Periods
 - (b) New Stone Age: Agriculture, Domestication of Animals, Pottery, Weaving and Houses
4. **CHALCOLITHIC CULTURE**
 - (a) The Harappan Culture: Extent and Period, Sites, Town-Planning and Drainage System, Art, Economic Life, Religious Practices, Script and Decline
 - (b) Other Chalcolithic Cultures of India
5. **THE VEDIC AGE**

The Aryans: Their Original Homeland, the Social Organisation, Religion and Culture

SELECTED TEXTS

4. *The Culture and civilisation of Ancient India*: by D. D. Kausambi
5. *Early Indian civilisation*: by Mackay (London, 1948)
6. *Early History of India*: by N. N. Ghosh (Allahabad)
7. *A History of India*: by Ram Prasad Khosala & Man Mohan, 1985
8. *Ancient India (A History Texts Book for Class XI)*: by R. S. Sharma
9. *Political and Cultural history of India (from the earliest times upto 1206 A.D.)*: by Dr. A.K. Mittal
10. *Early India (The Pre-historic Era to A.D. 320)*: by Dr. A. M. Kapoor, V. P. Gupta and Mohini Gupta
11. *प्राचीन भारत का इतिहास* - डॉ. विमल चन्द्र पाण्डेय

INTERNAL ASSESSMENT (FULL MARKS – 30)

- 1) Class Attendance
- 2) Class Assignment
- 3) Class Presentation

TIBETAN HISTORY (བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས།) (B VARG)

དབྱུ་མ་འོག་མ་ལོ་རེམ་དང་པོ།
རྒྱལ་སྤྱི་དང་པོ།
རྒྱ་ལྷོ་ལྷོ་ལ།
འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཆ། ༡༠༠།

PURVA MADHYAMA FIRST YEAR
FIRST SEMESTER
6th PAPER
TOTAL MARKS 100

སློབ་ཚན་གྱི་དགོས་དམིགས། དབྱུ་མ་འོག་མ་ལོ་རེམ་དང་པོའི་རྒྱལ་སྤྱི་དང་པོའི་སློབ་ཚན་དུ་བོད་ཀྱི་ས་ཁམས་དང་མི་
རིགས་སྐོར་སློབ་ཚན་དུ་འཛོག་དགོས་དོན་ནི། ད་ཆ་འདི་གའི་མཐོ་སློབ་ཏུ་དངོས་སུ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་སློབ་
གཉེས་གནང་བཞིན་པའི་སློབ་མ་རྣམས་ལ་བོད་ཀྱི་ཕྱི་ལོག་ཏུ་འཚར་ལོང་བྱུང་བའི་མི་རབས་བཞི་བ་དང་ལྔ་
བའི་གཞོན་སྐྱེས་ཤ་སྟག་ཡིན་ལྟར་དངོས་སུ་བོད་ཀྱི་ལུང་པའི་ས་ཁམས་གནས་བབ་དང་ཁྱད་ཚོས། ཐོན་ལུངས་
སོགས་དང་དེ་བཞིན་བོད་རིགས་མི་མང་གི་འཚོ་བ་དང་གོམས་གཤིས། ཁྱད་ཚོས་སོགས་དངོས་སུ་བྱ་རྒྱུའི་གོ་
སྐབས་མ་རགས་པས། ང་ཚོའི་རང་རིགས་གཞོན་སྐྱེས་རྣམས་ལ་བོད་ཞེན་དང་སོ་སོའི་ལུང་པའི་གནས་བབ་ངོ་
སློང་དགོས་རྒྱུ་ཡུལ་དུས་གཉིས་ཀའི་དགོས་མཁོ་ཉག་ཅིག་ཏུ་མཐོང་ནས་ལྟར་ལྟར་བོད་ཀྱི་བཙན་པོའི་བྱང་
རབས་རགས་བཤད་ནས་སློབ་ཚན་འགོ་འཛུགས་མ་བྱས་གོང་བོད་ཡུལ་དང་བོད་པའི་གནས་བབ་ཆེད་དུ་ཤེས་
སུ་འཇུག་རྒྱ་དེ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སློབ་གཉེས་བྱ་རྒྱུའི་རྩ་བའི་མང་གཞི་དང་གཞི་ཆེད་ལོ་རྒྱུས་ལོ་རྒྱུས་ལོ་
བར་དོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

སློབ་ཚན།

༡༥ བོད་ཀྱི་ས་ཁམས་དང་རྒྱ་མཚོ་གསུམ་དང་མི་རིགས་བྱང་ཚུལ་སོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས།
ལཱ་ རང་མའི་ཞིབ་འཇུག་(Internal Assessment)

ཨང་། ༡༠།
ཨང་། ༣༠

1. བོད་ཀྱི་ས་ཁམས་ཆགས་ཚུལ་དང་ཡུལ་གྱི་བཞེད་པ།
2. བོད་ཀྱི་གསུམ་ཅན་རི་རྒྱ་མཚོ་གསུམ། བོད་ཀྱི་རང་བྱུང་གཉེས་ལ།
3. གཡུང་དྲུང་བོན་དང་ལྔ་འབྲུར་རྟེན་མའི་ཚོས་འབྲུང་ངོ་སློང་མདོར་བསྟུན་ཤིང་།
4. བོད་ཀྱི་གོང་དང་གོང་ཁྱེད།
5. བོད་ཀྱི་མི་རིགས་བྱང་ཚུལ།
6. བོད་མའི་ཁྱད་ཚོས་དང་གཤིས་ཀ།
7. བོད་མའི་ཡུལ་གོམས་གཤིས་ལུགས།
8. བོད་ཀྱི་རིག་གནས་དང་སྐད་ཡིག།
9. བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་དར་ངོ་སློང།
10. བོད་མའི་རིགས་རྩལ་གྱིས་ཚུལ་སྐོར།

11. བོད་མིའི་མིང་འདོགས་ཚུལ་གྱི་ནུས་ཀྱངས་ངོ་སྤྲོད།

12. བོད་ལྷགས་འཇམ་གཤོལ་འདེགས་གསུམ་གྱི་ངོ་སྤྲོད།

13. བོད་གྱི་དུས་ཆེན་ཆེ་ལག་གི་སྐོར་ངོ་སྤྲོད་བྱ་རྒྱ།

སློབ་དེབ། འཛོལ་གྱི་སློབ་དཔོན་ནས་བརྗོད་དོན་སྤྱིང་བཟུས་ཚུགས་བསྐྱེགས་བྱས་པའི་ཟེན་བྲིས་ལ་གཞི་བཅོལ་རྒྱ།
ཁ་སྐོང་ལྷོག་དེབ། བཅན་པོ་ལོ་མེན་ཉན་གྱིས་འཇམ་སྤྱིང་རྒྱས་བཤད་བལྟ་དགོས།

INTERNAL ASSESSMENT (FULL MARKS – 30)

- 1) Class Attendance
- 2) Class Assignment
- 3) Class Presentation

पालि (ख वर्ग)
पूर्वमध्यमा प्रथम वर्ष
प्रथम अधिसत्र – षष्ठ पत्र

लिखित परीक्षा (पूर्णाङ्क – 70)

(क) पालि पाठ माला –

१. पठमो पाठो से पञ्चदसमो पाठो तक।

(ख) व्याकरण

१. पालि व्याकरण का प्रारम्भिक परिचय – वर्ण, स्वर, व्यञ्जन, ध्वनि समूह, शब्द, वचन, पुरुष, काल।

२. शब्द रूप – बुद्ध, मनुस्स, लता, मुनि, रत्ति, दण्डी, इत्थी, नदी, भिक्खु, धनु, आयु, सब्बञ्जू, वधु, गो, अम्ह, तुम्ह, तं, सब्ब, किं, का, एत, इम, अमु।

(ग) अनुवाद

हिन्दी से पालि में सरल वाक्यों का अनुवाद।

आन्तरिक परीक्षण (पूर्णाङ्क – 30)

१. उपस्थिति
२. अधिन्याश पत्र
३. कक्षा में प्रस्तुतीकरण

पूर्वमध्यमा प्रथम वर्ष

ख वर्ग संस्कृत

प्रथम अधिसत्र, पत्रषष्ठ -

पूर्णाङ्क ७०

१. संस्कृत व्याकरण का सामान्य परिचय

- (अ) वचन, लिङ्ग, कारक और कृत्य प्रत्ययों का सामान्य परिचय २०
- (ब) राम, पति, पितृ, राजन्, ब्रह्मन्, पथिन्, भवत्, एतद्, अदस्, सखि, तथा सर्व शब्दों के रूप २०
- (स) पा (रक्षणार्थ), श्रु, दिव्, तुद्, तन्, कथ्, वृध्, धातुओं के लट्, लोट्, विधिलिङ्, लङ् और लृट् लकार के रूप २०

२. हिन्दी से संस्कृत में अनुवाद १०

टिप्पणी- १० प्रतिशत प्रश्न वस्तुनिष्ठ होंगे।
प्रश्न का माध्यम हिन्दी होगा।

सहायक ग्रन्थ :-

- I. लघुसिद्धान्तकौमुदी, व्याख्याकार – श्रीधरानन्दशास्त्री
- II. लघुसिद्धान्तकौमुदी, व्याख्याकार – महेश कुशवाहा
- III. लघुसिद्धान्तकौमुदी, व्याख्याकार – रामचन्द्र झा
- IV. लघुसिद्धान्तकौमुदी, अनुवादक – जे० आर० बैलेण्टाइन
- V. संस्कृत- व्याकरण, - रामचन्द्र झा
- VI. नवीन अनुवादचन्द्रिका चक्रधरहंस

आन्तरिकमूल्यांकन – पूर्णाङ्क ३०

- १) कक्षोपस्थिति
- २) गृहकार्य
- ३) कक्षा में प्रस्तुतीकरण

SECOND SEMESTER

द्वितीय अधिसत्र

PM 1st Year (Tibetan Language)

དབུ་མ་འོག་མ་ལོ་རིམ་དང་པོ།

2nd Semester

རྒྱགས་དུས་གཉིས་པའི་སློབ་ཚན་སོགས།

Course and Marks 70

གཏེ་སློབ་ཚན་དང་ཨང་འཕྲོལ།

༡ ལེགས་བཤད། མཁས་པ་དང་རྒྱན་པོ་བརྟགས་པ། ༡༠

༢ ཚུན་སློབ་ཡིག་རིགས། ༣༠

༣ བརྒྱུད། སྤྱི་ལོ་གོ་དང་ཚོགས་པའི་སློབ་ཚན་ལ། ༣༠

Books and Authors

ལེ་ཚུན་པ་པོ་དང་སློབ་པའི་དཔེ་སྟོན།

༡ རྗེ་མ་པའི་སློབ་པའི་ལེགས་བཤད་རིམ་ཚུན་གཏེར་ལས་ལེའུ་དང་པོ་དང་གསུམ་པ།

༢ རྒྱན་སློབ་ཡིག་རིགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག

༣ དབུ་མ་ལོ་གོ་དང་པོ་ལེགས་བཤད་ཚུན་དབང་།

གཏེ་ལོ་སློབ་པའི་ཕྱག་དཔེ་མཚན།

༡ རྗེ་མ་པའི་སློབ་པའི་ལེགས་བཤད་རབ་བྱེད་སྟོན་རྣམས།

༢ ཡིག་བསྐྱར་རྣམ་གཞག་ལས།

༣ སྐལ་བཟང་འགྲུལ་མེད་ཀྱི་བརྒྱུད་རིག་པའི་ཁྲིད་རྒྱུ།

༤ རྗེ་མ་པའི་སློབ་པའི་ལེགས་བཤད་འདྲེན་པའི་པོ་ཉ་སོགས།

INTERNAL ASSESSMENT (FULL MARKS – 30)

- 1) Class Attendance
- 2) Class Assignment
- 3) Class Presentation

पूर्वमध्यमा प्रथम वर्ष
अनिवार्य संस्कृत (द्वितीय पत्र)
द्वितीय अधिसत्र पूर्णाङ्क ७०

(क)	रुचिरा द्वितीय भाग	
	१ गद्यांश व पद्यांश का हिन्दी अनुवाद	१०
	२ पाठ से सम्बद्ध एक गद्य एवं उससे ५ प्रश्न	०५
	३ पाठ से सम्बद्ध लघु प्रश्न	०५
	४ अन्य विविध प्रश्न	०५
(ख)	ग्रन्थगत व्याकरण का प्रायोगिक ज्ञान	१५
(ग)	१ शब्दरूप	१०
	अजन्त पुलिङ्ग- बाल, कवि, साधु, कर्तृ, भ्रातृ, गो	
	अजन्त स्त्रीलिङ्ग- लता, मति, नदी, धेनु, मातृ	
	अजन्त नपुंसकलिङ्ग- फल, वारि, अक्षि, मधु	
	२ धातुरूप	१०
	लट्, लृट्, लोट्, लङ्, विधिलिङ् और लिट् लकारों में भू, अस्, कृ, पठ्, स्था, गम्	
(घ)	अनुवाद	१०
	सहायक ग्रन्थ :-	
	I. रुचिरा NCERT, NEW DELHI	
	II. रूपचन्द्रिका – रामचन्द्र झा	

आन्तरिकमूल्यांकन – पूर्णाङ्क ३०

- १) कक्षोपस्थिति
- २) गृहकार्य
- ३) कक्षा में प्रस्तुतीकरण

ENGLISH SYLLABUS
PURVA MADHYAMA I
SECOND SEMESTER, PAPER III
WRITTEN EXAMINATION (FULL MARKS – 70)

SECTION – A – READING (10 marks)

Two unseen passages, consisting of 5 marks each, with a variety of comprehension questions, including vocabulary skills, such as word formations and the inferring meanings will be asked. The total length of both the passages together should be around 600 to 700 words.

The passages could be any of the following two types:

1. A factual passage (eg., instruction, description or report) or a literary passage (eg., an extract from fiction, drama, poetry, essay or biography)
2. A discursive passage involving opinion (eg., argumentative, persuasive or interpretative)

Each of the comprehension passages shall contain five questions of 1 mark each.

SECTION – B – WRITING (15 marks)

Three questions consisting of 5 marks each from the following types may be given with internal choices:

1. A short composition of not more than 50 words each – eg., Post Card, Advertisement, Announcement
2. Post Card: Word limit: 50 words for the body of the information. The format should be drawn by the students.
3. Composition, based on a visual stimulus, such as, a diagram, picture, graph, map, cartoon or flow chart, is to be given.

The compositions may draw their main themes from the Main Course Book or from any outside source.

SECTION – C – GRAMMAR (20 marks)

A variety of short questions shall involve the use of particular structures within a context (i.e., not in isolated sentences). Test types shall include gap-filling (gap-filling exercises with blanks at regular intervals), sentence completion, re-ordering word groups into sentences, editing, error correction and sentence transformation. This category shall consist of five questions. Among these five, three shall consist of ten questions of ½ mark each. The rest of the two shall consist of twenty questions of ¼ mark each.

The student will have to learn and practice the following items of grammar:

1. Verb Forms
2. Subject-Verb Agreement

3. Modals
4. Active and Passive Voice Forms
5. Reported Speech

SECTION – D – LITERATURE (25 marks)

1. In the first part of this category, six questions shall be set all of which shall be compulsory. These six questions shall consist of 3½ marks each. In total there shall be 21 marks in this part.
2. The second part of this category shall consist of four reference-to-the-context questions of 2 marks each. Out of these, only two questions need to be attempted. In total there shall be 4 marks in this part.

The following lessons are prescribed:

FICTION:

1. The Necklace by Guy de Maupassant
2. The Pendulum by O Henry

POETRY:

1. The Seven Ages by William Shakespeare
2. The Road Not Taken by Robert Frost
3. I Cannot Remember My Mother by Rabindranath Tagore

DRAMA:

1. The Bishop's Candlesticks by Norman McKinnel

Prescribed Books and Materials:

Interact in English IX Main Course Book Revised Edition, Published by CBSE

Interact in English IX Literature Revised Edition, Delhi – 110092

Interact in English IX Workbook Revised Edition

Interact in English IX Audio Cassette Revised Edition, Produced by CBSE

INTERNAL ASSESSMENT (FULL MARKS – 30)

- 1) Class Attendance
- 2) Class Assignment
- 3) Class Presentation

पूर्व मध्यमा प्रथम वर्ष
द्वितीय अधिसत्र
हिन्दी
तृतीय पत्र

पूर्णांक-70

पाठ्य-

क. आधुनिक काव्यधारा	- सम्पादक - डॉ० विजयपाल सिंह, अनुराग प्रकाशन, चौक, वाराणसी
- मैथिलीशरण गुप्त	- साकेत (1,2,3,4)
- माखनलाल चतुर्वेदी	- पुष्प की अभिलाषा
- जयशंकर प्रसाद	- मेरे नाविक
- सूर्यकान्त त्रिपाठी निराला	- जागो फिर एक बार
- महादेवी वर्मा	- बीन भी हूँ मैं तुम्हारी रागिनी भी हूँ
- रामधारी सिंह दिनकर	- नारी
- शमशेर बहादुर सिंह	- बात बोलेगी

ख. व्याकरण और रचना

- समास-परिचय
- वाक्य-शुद्धि
- वाक्यों में रिक्त स्थानों की पूर्ति
- विराम-चिह्नों का प्रयोग
- अपठित - (किसी गद्यांश का सारांश एवं उपयुक्त शीर्षक लिखना)
- निबन्ध-लेखन - (सामाजिक निबन्ध)

इकाई - 1

- व्याख्या-दो 2×5=10

इकाई - 2

- आधुनिक हिन्दी कविता का विकास, संकलित कविताओं का प्रतिपाद्य, रचनाकारों का साहित्यिक परिचय एवं निबन्ध-लेखन आदि से छह दीर्घ उत्तरीय निबन्धात्मक प्रश्न 6×5=30

इकाई - 3

- कविता की विशेषता, मूल स्वर, सारांश एवं उद्देश्य आदि से सम्बद्ध पाँच लघूत्तरीय प्रश्न 5×3=15

इकाई - 4

- पठित रचनाओं एवं व्याकरण से संबंधित पन्द्रह अत्यन्त लघूत्तरीय प्रश्न 15×1=15

आन्तरिक मूल्यांकन - 10+10+10 = 30 अंक

1. उपस्थिति
2. अधिन्यास (एसाइनमेण्ट) कार्य
3. कक्षा में प्रस्तुतीकरण

सहायक ग्रन्थ-

1. आधुनिक हिन्दी कविता की मुख्य प्रवृत्तियाँ

डॉ० नगेन्द्र, नेशनल पब्लिशिंग हाउस, नई दिल्ली

2. आधुनिक हिन्दी कविता
 3. कविता के नये प्रतिमान
 4. व्यावहारिक हिन्दी व्याकरण
 5. आधुनिक हिन्दी व्याकरण और रचना
 6. परिष्कृत हिन्दी व्याकरण
- डॉ० विश्वनाथ प्रसाद तिवारी, राजकमल प्रकाशन, नई दिल्ली
नामवर सिंह, राजकमल प्रकाशन, नई दिल्ली
डॉ० शोभनाथ त्रिपाठी, शुभोदय प्रकाशन, महावीर रोड (अर्दली बाजार), वाराणसी
डॉ० वासुदेवनन्दन प्रसाद, भारती भवन (पब्लिशर्स एण्ड डिस्ट्रीब्यूटर्स) गोविन्द मित्र रोड, पटना
बदरीनाथ कपूर, प्रभात प्रकाशन, नई दिल्ली

དབུ་མ་འོག་མ་ལོ་རིམ་དང་པོ། P. M. 1st Year
ཇང་ལུང་གི་གཞུང། Bon MoolShastra

རྒྱལ་སྤྱི་ལོ་ལྟར་གཉིས་པ། 2nd Semester
ཇི་ལོག་བཞི་པ། Paper 4th
ཁྲིམ་བསྡུ་མཁུ་ཆ། 100 Total Marks 100 (Written Examination 70)
སློབ་ཚན།

བཀའ་བརྟེན་གསུམ་བརྒྱ་པ་ལས་དགོ་སྤྱི་གི་སྤང་སྤང་བསྟན་པ་ནས་བཟུ་གཉིས་པ་གདམས་པ་བསྟན་པ་ཆ་ཆ་འདྲ། ཡང་།
༥༠ མཇུག་པ་པོ། མེ་སྟོན་ཤེས་རབ་འོད་ཟེང་།
༡༡ དགོ་སྤྱི་གི་སྤངས་སྤང་དང་ཉོན་མོངས་དང་གཉིན་པོ་བསྟན་པ།
༡༢ སེམས་བསྐྱེད་དང་ཉིང་འཛིན། བདག་མེད་བསྟན་པ།
༡༣ གདམས་པ་དང་བསྟོ་སྟོན་བསྟན་པ།

INTERNAL ASSESSMENT (FULL MARKS – 30)

- 1) Class Attendance
- 2) Class Assignment
- 3) Class Presentation

དབུ་མ་འོག་མ་ལོ་རིམ་དང་པོ།
ཀ་སྡེའི་སློབ་ཚན་ཁོངས་བཀའ་བརྒྱུད་རང་གཞུང་།

Kargyud Sampradaya, PM I, Second Semester, 5th Paper
Full Marks 70

རྒྱལ་སྤྱི་ལོ་ལྟོས་པ།
བེ་ཤོག་ལྟ་བུ།
ཁྱིམ་བཞུགས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའོ།
སློབ་ཚན། སློབ་འགྲུལ་གྱི་ནུས་གཞུག་རིག་པའི་ལུས་སེལ་སློབ་པོ།
མཚན་པ་པོ། ལྷན་མཁུན་བསྐྱོད་དཀར་པོ།
ལྷན་ལྟེ་སློབ་ཚན། ཚད་མ་མདོ་དང་སྡེ་བདུན་གྱི་དོན་གཏན་ལ་ཕབས་པའི་བསྐྱོད་བཅོས་རྗེ་བརྒྱུན་འཇུག་པའི་
དབུངས་ཀྱི་དགོངས་རྒྱུ།
མཚན་པ་པོ། ལྷན་མཁུན་བསྐྱོད་དཀར་པོ།

INTERNAL ASSESSMENT (FULL MARKS – 30)

- 1) Class Attendance
- 2) Class Assignment
- 3) Class Presentation

དབུ་མ་འོག་མ་ལོ་རིམ་དང་པོ།
ཀ་སྡེའི་སློབ་ཚན་ཁོངས་ས་སྐྱུ་རང་གཞུང་།

Sakya Sampradaya, PM I, Second Semester, 5th Paper
Full Marks 70

རྒྱལ་ས་དུས་གཉིས་པ།

ཇི་ལོག་ལྷ་པ།

ཁོན་བསྐྱེམས་བརྒྱ་ཆ། ༥༠

སློབ་ཚན། རྒྱལ་ས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རིགས་ལམ་གསལ་བའི་སློབ་མེ་ཆ་ཚང་།

མངོན་པ་པོ། སློབ་མཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་ལྷུན་གྲུབ། ལོང་གསལ་སློབ་ཚན་གཞིར་བརྒྱུད་ནས་ སྤྱི་དོན། མདོ་
ལས་ཚད་མ་གསུངས་ཚུལ། རྒྱལ་ས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། དཔེར་བརྗོད་རང་རྩོམ་སོགས།

INTERNAL ASSESSMENT (FULL MARKS – 30)

- 1) Class Attendance
- 2) Class Assignment
- 3) Class Presentation

དབུ་མ་འོག་མ་ལོ་རིམ་དང་པོ།
ཀ་སྡེ་སློབ་ཚན་ཁོངས་དགེ་ལུགས་རང་གཞུང་།

Gelug Sampradaya, PM I, Second Semester, 5th Paper

Full Marks: 70

རྒྱལ་སྤྱི་ལོ་ལྟོས་པ།

འཛིན་སློབ་ལྟུང་པ།

འཛིན་སློབ་ལྟུང་པ་ ༥༠

སློབ་ཚན། སྡེ་བུལ་ལ་འཇུག་པའི་སློབ་ཚན་གཉེར་ཡིད་ཀྱི་སྤྱོད་སེལ། ཡུལ་རྟོགས་པའི་ཐབས་མན་ཆད་ཆ་ཚང་།

མཚན་པོ། རྗེ་ཚོང་ཁ་པ།

བརྗོད་བྱ། ཡུལ་རྟོགས་པའི་ཐབས་འགལ་བ་དང་འབྲེལ་བ། དགག་པ་དང་སྐྱབ་པ། སྤྱི་དང་གྲེ་བྲག་གཅིག་དང་ཐ་དད།

སེལ་འཇུག་དང་སྐྱབ་འཇུག་མཚན་ཉིད་དང་མཚོན་བྱ། རྗེ་ཚོང་དང་སྤྱོད་ཚོས། རྗེ་ས་དབག་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་སློབ་པ།

INTERNAL ASSESSMENT (FULL MARKS – 30)

- 1) Class Attendance
- 2) Class Assignment
- 3) Class Presentation

དབུ་མ་འོག་མ་ལོ་རིམ་དང་ལོ། P. M. 1st Year
གཡུང་རླུང་བོན་གྱི་རང་གཞུང། Bon Sampradaya

རྒྱུགས་དུས་གཉིས་པ།

2nd Semester

ཇི་ཤོག་ལྔ་པ།

Paper 5th

ཁྱོན་བསྐོམས་བརྒྱ་ཚ། ༧༠

M.M 100 (Written Examination 70)

སློབ་ཚན།

དར་རྒྱས་གསལ་སློན་ལས་འཇུག་བྱའི་བོན་རི་ལྟར་བྱང་ཚུལ་ལེ་ལུ་གཉིས་པ་ཆ་ཚང་། ༣༨། ༧༠ མཚན་བ་ལོ། སླ་

བསྟན་རྒྱལ་བཟང་ལོ།

༡། གདུལ་བྱ་འཁོར་བའི་བྱང་ཚུལ།

༢། འདུལ་བྱེད་སྤྲུགས་རྗེའི་བྱང་ཚུལ།

INTERNAL ASSESSMENT (FULL MARKS – 30)

- 1) Class Attendance
- 2) Class Assignment
- 3) Class Presentation

Political Science (B Varg)
Purva Madhyama I, Second Semester
6th Paper

Written Examination (Full Marks- 70)

PRINCIPLES OF CIVICS

1. State:

Meaning, definition, scope and elements,
Theories of the origin of the state,
Force, contract, evolutionary

2. Government:

Meaning, definition, nature, types,
Difference between the state and society, Conditions necessary for a good government

3. Organs of the Government:

Legislature, Executive, Judiciary

4. Types of Government:

Monarchy, Democracy, Dictatorship

BOOKS RECOMMENDED:

1. Gupta, R.N.: Principles of Civics
 2. Bombwall, K.R.: Principles of Civics and Indian Administration
 3. Tayal, B.B.: Society and Local Self-government
 4. Sharma, N.R.: Civics: A Text-book of High School
 5. Jain, Pukhraj and S.C. Jain: High School Nagarika Shastra
 6. Singh, Shiv Narain: Nagarika Shastra and Bharatiya Shasana
-

INTERNAL ASSESSMENT (30 MARKS)

1. Class Attendance
2. Class Assignment
3. Class Presentation

ECONOMICS (B VARG)

PURVA MADHYAMA I

6TH PAPER

SECOND SEMESTER

WRITTEN EXAMINATION (FULL MARKS – 70)

1. **LAND:**
Meaning, Features and Importance of Land
2. **LABOUR:**
Meaning, Types, Peculiarities and Importance of Labour, Efficiency of Labour, Factors affecting the Efficiency of Labour
3. **DIVISIONS OF LABOUR:**
Meaning, Forms, Merits and Demerits of Divisions of Labour
4. **CAPITAL:**
Meaning, Characteristics, Classification and Importance of Capital
5. **CAPITAL FORMATION:**
Meaning and Stages of Capital Formation, Factors affecting Capital Formation
6. **ORGANISATION OR ENTERPRISE:**
Meaning and Importance of Organisation, Functions of an Entrepreneur, Qualities of a Successful Entrepreneur

BOOKS RECOMMENDED:

1. K. P. M. Sundharam: *Elementary Economics*
2. K. K. Dewett & J. D. Verma: *Elementary Economic Theory*
3. आनन्द स्वरूप गर्ग: अर्थशास्त्र की रूप-रेखा – भाग-1

INTERNAL ASSESSMENT (FULL MARKS – 30)

1. Class Attendance
2. Class Assignment
3. Class Presentation

ASIAN HISTORY, CULTURE & ARCHAEOLOGY (B VARG)

PURVA MADHYAMA I

6TH PAPER

SECOND SEMESTER

WRITTEN EXAMINATION (FULL MARKS – 70)

POLITICAL & CULTURAL HISTORY

1. Indication of famous historical places related to the Syllabus on the map
2. **JAINISM AND BUDDHISM**
Life of Mahavira, Doctrines of Jainism, Life of Gautama Buddha, Doctrines of Buddhism, Causes of the Spread of Buddhism, Causes of Decline, Importance and Influence of Buddhism
3. **TERRITORIAL STATES AND THE FIRST MAGADHAN EMPIRE**
The Mahajanapadas – The Republics – Rise and Growth of the Magadhan Empire – Government and Society in the Age of Buddha
4. Alexander's Invasion and its Effects
5. **THE AGE OF THE MAURYAS**
Foundation and consolidation of the Mauryan Empire - Chandra gupta Maurya, Bindusura, Ashoka and his policy of Dhamma, Ashoka's Place in History, Causes of the Down fall of the Mauryan Empire.
6. **THE POST MAURYAN AGE**
Pushyamitra Sunga, Kharavela, Kanishka I, The Indo-Greeks
7. The Tamil Society and its Culture as reflected in the Sangam Literature
8. Satavahanas: Achievements of Gautamiputra Satakarni

SELECTED TEXTS

1. *Early History of India*: by N. N. Ghosh (Allahabad)
2. *The Age of Imperial Unity, edited*: by R. C. Majumdar
3. *The Culture and Civilisation of Ancient India*: by D. D. Kausambi
4. *A History of India*: by Ram Prasad Khosala and Man Mohan
5. *A History of India*: by V.D. Mahajan, Vol. I
6. *The Social Philosophy of Buddhism*: C.I.H.T.S., Sarnath, Varanasi
7. *A History of Deccan*: by G. Yazdani
8. *Early history of Andhra Country*: by K. Gopala Chari.
9. *Chandra Gupta Maurya and his Times*: by R. K. Mukherji
10. *The Kushan Civilisation*: by B. R. Mani, Delhi

11. *Ancient India (A History Text Book for Class XI)*: by R. S. Sharma
12. *Political and Cultural History of India (from the earliest times upto 1206 A.D.)*: by Dr. A. K. Mittal
13. *Early India (The Pre-historic Era to A.D. 320)*: by Dr. A. M. Kapoor, V. P. Gupta and Mohini Gupta

INTERNAL ASSESSMENT (FULL MARKS – 30)

1. Class Attendance
2. Class Assignment
3. Class Presentation

पालि (ख वर्ग)
पूर्वमध्यमा प्रथम वर्ष
द्वितीय अधिसत्र – षष्ठ पत्र

लिखित परीक्षा (पूर्णाङ्क – 70)

(क) पालि प्रबोध –

एक से दस पाठ तक (पाठावली)

(ख) पालि व्याकरण –

१. सन्धि, कारक, समास।

२. धातु रूप – भू, पठ, हस, रक्ख, गम, चज, सुच, मुद, रुच, पा, दह, ठा, रुध, भुज, गह, छिद, मुच, हिस, हन, घा, झा, गा, मुस, सुप, फुस, खिप, लिख, तन, कर, चुर, झप, चिन्त, सु, खी, वु, गि, चि, जा, थु, पू, लू, धू, सि, कि, सू, पच्चुपन्न, अज्जतन एवं भविस्सत काल में।

(ग) अनुवाद

हिन्दी से पालि में सामान्य वाक्यों का अनुवाद।

आन्तरिक परीक्षण (पूर्णाङ्क – 30)

१. उपस्थिति
२. अधिन्याश पत्र
३. कक्षा में प्रस्तुतीकरण

पूर्वमध्यमा प्रथम वर्ष

ख वर्ग संस्कृत, पत्रषष्ठ -
द्वितीय अधिसत्र पूर्णाङ्क ७०

१. हितोपदेश (प्रारम्भ से द्वितीय कथापर्यन्त)	
(क) व्याख्या	१६
(ख) कथा-संक्षेप	०७
(ग) कण्ठस्थ श्लोक की व्याख्या	०७
२. अनुवाद- हिन्दी से संस्कृत में	१०
३. सन्धि- प्रकरण – लघुसिद्धान्तकौमुदी से	
I. सन्धिविधान – (प्रमुख सूत्रों का उल्लेख अपेक्षित है)	०८
II. सन्धिविच्छेद – प्रमुख सूत्रनिर्देशपूर्वक	०८
III. सूत्रव्याख्या – उदाहरण सहित	१४
टिप्पणी- १० प्रतिशत प्रश्न वस्तुनिष्ठ होंगे। प्रश्न का माध्यम हिन्दी होगा।	

सहायक ग्रन्थ :-

- I. लघुसिद्धान्तकौमुदी, व्याख्याकार – श्रीधरानन्दशास्त्री
- II. लघुसिद्धान्तकौमुदी, व्याख्याकार – महेश कुशवाहा
- III. लघुसिद्धान्तकौमुदी, व्याख्याकार – रामचन्द्र झा
- IV. लघुसिद्धान्तकौमुदी, अनुवादक – जे० आर० बैलेण्टाइन
- V. संस्कृत- व्याकरण, - रामचन्द्र झा
- VI. नवीन अनुवादचन्द्रिका चक्रधरहंस

आन्तरिकमूल्यांकन – पूर्णाङ्क ३०

- १) कक्षोपस्थिति
- २) गृहकार्य
- ३) कक्षा में प्रस्तुतीकरण

केन्द्रीय तिब्बती अध्ययन विश्वविद्यालय, सारनाथ, वाराणसी

(मान्य विश्वविद्यालय)

पूर्वमध्यमा द्वितीय वर्ष

पाठ्यक्रम

SYLLABUS

PURVA MADHYAMA 2ND YEAR

भोट विद्या संस्थानम्

CENTRAL UNIVERSITY OF TIBETAN STUDIES

(A DEEMED UNIVERSITY)

SARNATH, VARANASI

2015

དབུས་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་།

དབུ་མ་འོག་མ་ལོ་རིམ་གཉིས་པ།

སློབ་ཚན།

पाठ्यक्रम

पूर्वमध्यमा द्वितीय वर्ष

भोट विद्या संस्थानम्

केन्द्रीय तिब्बती अध्ययन विश्वविद्यालय

सारनाथ, वाराणसी

2015

विषय सूची

Contents

विषय / Subjects

पृष्ठ संख्या / Pg. Nos.

पूर्वमध्यमा द्वितीय वर्ष / Purva Madhyama Second Year

1. परीक्षा विषय विवरण / Scheme of Examination
2. अनिवार्य विषय / Compulsory Subjects
3. वैकल्पिक विषय (क वर्ग) / Sampradaya Subjects
4. वैकल्पिक विषय (वर्ग ख) / Optional Subjects
5. कण्ठस्थ वाक् परीक्षा / Kanthasth Vak

पूर्वमध्यमा द्वितीय वर्ष / Purva Madhyama Second Year

परीक्षा विषय विवरण / Details of Examination Subjects

यह परीक्षा दो अधिसत्रों में निम्नांकित विषयों में सम्पन्न होगी ।

There are two Semesters in one full academic year.

विषय Subjects	पूर्णांक Full Marks (70+30)=100	उत्तीर्णता के लिये प्राप्ताङ्क Pass Marks (25+11) = 36
1. अनिवार्य तिब्बती / Compulsory Tibetan	100	36
2. अनिवार्य संस्कृत / Compulsory Sanskrit	100	36
3. अनिवार्य हिन्दी अथवा अंग्रजी / Compulsory Hindi or English	100	36
4. मूलशास्त्र Moolshastra	100	36
5. वैकल्पिक "क वर्ग" विषय / Optional 'Kavarg' Subjects (जिङ्मा, कर्ग्युद, साक्या, गेलुग, बोन) (Nyingma, Kargyud, Sakya, Gelug, Bon, Bhot-Ayurved) इसमें से केवल एक विषय में छात्र प्रविष्ट होगा । Students have to opt for only one subject among the all optional subjects.	100	36
6. वैकल्पिक "ख वर्ग" विषय / Optional 'Khavarg' (नागरिक शास्त्र, अर्थशास्त्र, तिब्बती इतिहास, एशिया इतिहास, पालि तथा संस्कृत) (Political Science, Economics, Asian History, Tibetan History, Pali or Sanskrit) इसमें से केवल एक विषय में छात्र प्रविष्ट होगा । Students have to opt for only one subject among all optional subjects.	100	36

केवल द्वितीय अधिसत्र की परीक्षा में कण्ठस्थ वाक् परीक्षा पूर्णाङ्क 100 अङ्क की होगी ।
The Viva-voce examination of 100 marks shall be conducted only in the Second Semester.
प्रथम खण्ड परीक्षोत्तीर्ण छात्र द्वितीय खण्ड की परीक्षा में सम्मिलित होंगे ।
Whichever students(s) pass (es) in the First Semester shall take the Second-Semester examination.
प्रथम वर्ष की परीक्षा में श्रेणी निर्धारित नहीं होगी ।
Division shall not be decided after the First-Semester examination.

FIRST SEMESTER

प्रथम अधिसत्र

༄༅། ལྷ་ཏ་དབུས་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་སློབ་ཁང་གི་བོད་ཀྱི་
སྐད་ཡིག་དང་ཚུལ་རིག་གི་སློབ་ཚན་
དང་སློབ་དེབ་བཞུགས་སོ།།

Tibetan Language and Literature

PM 2nd Year

དབུ་འོག་ལོ་རིམ་གཉིས་པ།

1st Semester

རྒྱགས་དུས་དང་པོའི་སློབ་ཚན་སོགས།

Course and Marks 70

༡༥ སློབ་ཚན།

- ༡ བད་སྟོན། མིང་གཞི་དང་སྟོན་འཇུག་གི་རྟགས་ཀྱི་འཇུག་པ། ༡༥
- ༢ བད་སྟོན། དུས་གསུམ་གྱི་ཡིག་ཟེབ་རྣམ་གཞག་། ༡༥
- ༣ བད་སྟོན། བོད་ཀྱི་ཡི་གེའི་རྒྱ་གནས་སྐོར། ༡༥
- ༤ བད་དག དག་ཡིག་དག་སྟོན་ལེའུ་དང་པོའི་ཀ་ལའི་ལྷོ་གཉིས། ༢༥

Books and Authors

ལ༥ ཚུལ་བ་པོ་དང་སློབ་དེབ།

- ༡ དབུངས་ཅན་གྲུབ་དོར་གྱི་དཀའ་གནད་གསལ་བའི་མེ་ལོང་།
- ༢ དུས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་རྟགས་འཇུག་གི་གསང་མཛོད་འབྲེད་པའི་ལྷོ་མེག
- ༣ དབུངས་ཅན་གྲུབ་དོར་གྱི་གསར་བུའི་གཏམ་གྱི་ལྷ་གུ
- ༤ དཔལ་ཁང་ལོ་རྒྱའི་དག་ཡིག་དག་སྟོན།

༡༥ ཞོར་སློབ་གི་ཕྱག་དཔེའི་མཚན།

- ༡ ལྷལ་བཟང་འགྱུར་མེད་ཀྱི་བད་སྟོན་རིག་པའི་བྲིད་རྒྱུན།
- ༢ རྩོམ་རྒྱལ་པའི་སྐུམ་རྟགས་ལེགས་བཤད་འབྲེན་པའི་པོ་ཉ་སོགས།
- ༣ རྩོམ་བཅུ་བཤད་རྩེའི་ཡི་གེའི་སློབ་ཐབས་བྱིས་པ་བདེ་འཇུག་སོགས།
- ༤ རྩོག་ལོའི་དག་ཡིག་ བང་ལོའི་དག་ཡིག་ ལ་ལུའི་དག་ཡིག་སོགས།

INTERNAL ASSESSMENT (FULL MARKS – 30)

- 1) Class Attendance
- 2) Class Assignment
- 3) Class Presentation

पूर्वमध्यमा द्वितीय वर्ष

अनिवार्य संस्कृत (द्वितीय पत्र)

प्रथम अधिसत्र पूर्णाङ्क ७०

(क) श्रेयसी १ से १० पाठ

१ गद्यांश व पद्यांश का हिन्दी अनुवाद	१०
२ पाठ से सम्बद्ध एक गद्य एवं उससे ५ प्रश्न	०५
३ पाठ से सम्बद्ध लघु प्रश्न	०५
४ अन्य विविध प्रश्न	०५

(ख) ग्रन्थगत व्याकरण का प्रायोगिक ज्ञान

१५

(ग) १ शब्दरूप

०६

हलन्त पुलिङ्ग- धनिन्, राजन्
हलन्त स्त्रीलिङ्ग- अप्, सरित्
हलन्त नपुंसकलिङ्ग- नामन्, जगत्
सर्वनाम- किम्, इदम्, तत्, यत्

२ धातुरूप

०६

लट्, लृट्, लोट्, लङ्, विधिलिङ् और लिट् लकारों में पा (पिब), दृश्, लभ्, मन्, ज्ञा, पृच्छ्,
दा, शक्, कथ्

(घ) बौद्ध कथा (शुकपोतकावदानम्)

०८

(ङ) अनुवाद

१०

सहायक ग्रन्थ :-

- I. श्रेयसी NCERT, NEW DELHI
- II. नवीन अनुवाद चन्द्रिका – रामचन्द्र झा
- III. बौद्ध कथा – (दिव्यावदानम्) ed. P.L. Vaidya

आन्तरिकमूल्यांकन – पूर्णाङ्क ३०

- १) कक्षोपस्थिति
- २) गृहकार्य
- ३) कक्षा में प्रस्तुतीकरण

ENGLISH
PURVA MADHYAMA II
FIRST SEMESTER, PAPER III
WRITTEN EXAMINATION (FULL MARKS – 70)

SECTION – A – READING (10 marks)

Two unseen passages, consisting of 5 marks each, with a variety of comprehension questions, including vocabulary skills, such as word formations and the inferring meanings, will be asked. The total length of both the passages together should be around 600 to 700 words.

The passages could be of any of the following two types:

1. A factual passage (eg., instruction, description or report) or a literary passage (eg., an extract from fiction, drama, poetry, essay or biography)
2. A discursive passage involving opinion (eg., argumentative, persuasive or interpretative)

Each of the comprehension passages shall contain five questions of 1 mark each.

SECTION – B – WRITING (15 marks)

Three questions consisting of 5 marks each from the following types may be given with internal choices:

1. Paragraph, Essay and Application Writing
2. Paragraph: Word limit: 75 – 85 words
3. Essay: Word limit: 100 – 150 words
4. Application: Word limit: 85 – 100 words
5. Composition, based on a verbal stimulus such as an advertisement, notice, newspaper clipping, tabular data, diary extract, notes, letter or other forms of correspondence, is to be given.

The compositions may draw their main themes from the Main Course Book or from any outside source.

SECTION – C – GRAMMAR (20 marks)

A variety of short questions shall involve the use of particular structures within a context (i.e., not in isolated sentences). Test types shall include gap-filling (gap-filling exercises with blanks at regular intervals), sentence completion, re-ordering word groups into sentences, editing, error correction and sentence transformation. This category shall consist of five questions. Among these five, three shall consist of ten questions of ½ mark each. The rest of the two shall consist of twenty questions of ¼ mark each.

The students will have to learn and practise the following items of grammar:

1. Determiners
2. Tenses
3. Non Finites – Infinitives and Participles
4. Relatives
5. Conditionals

SECTION – D – LITERATURE (25 marks)

1. In the first part of this category, six questions shall be set all of which shall be compulsory. These six questions shall consist of 3½ marks each. In total there shall be 21 marks in this part.
2. The second part of this category shall consist of four reference-to-the-context questions of 2 marks each. Out of these, only two questions need to be attempted. In total there shall be 4 marks in this part.

The following lessons are prescribed:

FICTION:

1. The Tribute by Dash Benhur
2. Cutie Pie by Nicholas Fisk

POETRY:

1. Mending Wall by Robert Frost
2. Mirror by Sylvia Plath

DRAMA:

1. A Christmas Carol by Charles Dickens

Prescribed Books and Materials:

Interact in English 10 Main Course Book Revised Edition, Published by CBSE

Interact in English 10 Literature Revised Edition, Delhi – 110092

Interact in English 10 Workbook Revised Edition

Interact in English 10 Audio Cassette Revised Edition Produced by CBSE Delhi

INTERNAL ASSESSMENT (FULL MARKS – 30)

- 1) Class Attendance
- 2) Class Assignment
- 3) Class Presentation

དབུ་མ་འོག་མ་ལོ་རིམ་གཉིས་པ། P. M. 2nd Year

ཞང་ལུང་གི་གཞུང། Bon Moolshastra

རྒྱལ་སྤུས་དང་པོ། 1st Semester

ཇི་ཤོག་བཞི་པ། Paper 4th

ཁྲིམ་བསྐྱེམས་བརྒྱ་ཚ། 70 Total Marks 100 (Written Examination 70)

སློབ་ཚན།

གཤེན་བསྟན་པད་ཚལ་རྒྱས་པའི་ཉི་མ་ལས་སུན་མོང་བསྐྱེམ་གྱའི་རྣམ་བཞག་ལས་དབུ་ནས་བདེན་པ་གཉིས་བར་ཆ་ཚང་།
ཨང་། ༥༠ མཛད་པ་པོ། གུན་མཁུན་ཉི་མ་བསྟན་འཛིན།

༡ མཚོན་བཛོད་དང་ཤེས་བྱ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་བཞག

༢ དངོས་པོའི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་སོགས་ཀྱི་སློབ།

༣ དགག་སྐྱབ་དང་བདེན་གཉིས་བསྟན་པའི་སློབ།

INTERNAL ASSESSMENT (FULL MARKS – 30)

- 1) Class Attendance
- 2) Class Assignment
- 3) Class Presentation

དབུ་མ་འོག་མ་ལོ་རིམ་གཉིས་པ།
ཀ་ཟླའི་སློབ་ཚན་ཁོངས་རྒྱུ་མའི་རང་གཞུང།

Nyingma Sampradaya, PM II, First Semester, 5th Paper
Full Marks 70

རྒྱལ་ས་དུས་དང་པོ།
དྲི་ཤོག་ལྟ་པ།
ཁྱོད་བསྐྱེམས་བརྒྱ་ཆ།༧༠

སློབ་ཚན། བཤེས་པའི་སྤྱིངས་ཡིག་དང་དེ་ཡི་མཚན་འགྲེལ་པར་དཀར་པོའི་ཕྱིང་
པ།

ཅ་བ་མཛད་པ་པོ། སློབ་དཔོན་ལྷ་སྐྱུལ།

འགྲེལ་པ་མཛད་པ་པོ། འཇམ་མགོན་མི་པམ་རིན་པོ་ཆེ།

བཅོད་བྲ། སར་ཕྱིན་དུག་དང་རྗེས་དྲན་དུག་གི་སྐོར། བསྐྱེམས་པ་གསུམ་དང་སློ་
རྟོག་རྣམ་པ་བཞི་ཉམས་སྲུ་ལེན་ཚུལ་དང་དེའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཚུལ་བཅས་རྣམས་
པོ།

INTERNAL ASSESSMENT (FULL MARKS – 30)

- 1) Class Attendance
- 2) Class Assignment
- 3) Class Presentation

དབུ་མ་འོག་མ་ལོ་རིམ་གཉིས་པ།
ཀ་ལྷེའི་སློབ་ཚན་ཁོངས་བཀའ་བརྒྱུད་རང་གཞུང་།

Kargyud Sampradaya, PM II, First Semester, 5th Paper
Full Marks 70

རྒྱལ་ཁབ་དུས་དང་པོ།
དྲི་ཤོག་ལྟ་བུ།
སྤོན་བསྐྱེམས་བརྒྱ་ཆ། ༧༠
སློབ་ཚན། ཤེར་སྤོན་ལུང་ལ་འཇུག་པའི་སློ།
མཛད་པ་པོ། ཀུན་མཁྱེན་པ་དང་དཀར།

དྲི་བ་བཟོ་སྐབས་། གཞུང་དངོས་གཙོ་བོར་གཞོན་བཞག་སྟེ་ཞར་བྱུང་གི་ཚུལ་དུ་སྐམ་
པོ་པའི་རྣམ་ཐར་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཆེ་བ་མདོར་བསྐྱེམས་འབྲི་རྒྱ།

INTERNAL ASSESSMENT (FULL MARKS – 30)

- 1) Class Attendance
- 2) Class Assignment
- 3) Class Presentation

དབུ་མ་འོག་མ་ལོ་རིམ་གཉིས་པ།
ཀ་ལྷའི་སློབ་ཚན་ཁོངས་དགེ་ལུགས་རང་གཞུང་།

Gelug Sampradaya, PM II, First Semester, 5th Paper

Full Marks: 70

རྒྱལ་སྤྱི་ལོ་ལྟར་དང་པོ།
དེ་ལོག་ལྷ་པ།
ཕྱིན་བཅོམས་བརྒྱ་ཆ། ༧༠
སློབ་ཚན། བསྐྱུས་དོན་རིན་ཆེན་འཕྲིང་བ་ཆ་ཚང་།
མཛད་པ་པོ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ།
བཅོད་བྱ། དངོས་པོ་བརྒྱད་དང་དོན་བདུན་ཅུའི་སློབ།

INTERNAL ASSESSMENT (FULL MARKS – 30)

- 1) Class Attendance
- 2) Class Assignment
- 3) Class Presentation

དབུ་མ་འོག་མ་ལོ་རིམ་གཉིས་པ། P. M. 2nd Year

ཀ་སྒྲིའི་སློབ་ཚན་ཁོངས་གཡུང་རྒྱུད་བོན་གྱི་རང་གཞུང་། Bon Sampradaya

རྒྱགས་དུས་དང་པོ།

1st Semester

ཇི་ལོག་ལྔ་པ།

Paper 5th

སློབ་བསྐྱེམས་བརྒྱ་ཆ། 700

MM 100 (Written Examination 70)

སློབ་ཚན།

ཚད་མ་རྣམ་འབྲེད་འཕུལ་གྱི་སློབ་མེ་ལས་ལེ་ཏུ་དང་པོ་ཆ་ཚད། 70 མཚན་བཤོ། རྒྱལ་བ་
མཉམ་མེད་པ།

༡ རྒྱགས་བར་བྱ་བ་ཡུལ་གྱི་ཡིན་ལུགས་བསྟན་པ།

༢ བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད། སྤྱི་དང་བྱེད་བྲག་ འགལ་འབྲེལ། དགག་སྐྱབ། རྣམ་ལྡོག་ མཚན་མཚོན་གྱི་
རྣམ་བཞག

INTERNAL ASSESSMENT (FULL MARKS – 30)

- 1) Class Attendance
- 2) Class Assignment
- 3) Class Presentation

Political Science (B Varg)
Purva Madhyama (PM) II, First Semester
6th Paper
Written Examination (Full marks – 70)

AN ELEMENTARY STUDY OF THE INDIAN CONSTITUTION

- 1. The main features of the Indian Constitution**
- 2. Fundamental Rights of the Indian Citizens, Guarantees to Fundamental Rights**
- 3. Union Executive:**
 - (a) President** – Election, powers and functions
 - (b) Prime Minister** – Appointment, powers and functions
 - (c) Council of Ministers**
- 4. Union Legislature:** Composition, powers and functions of the House of the People and the Council of States
- 5. General Knowledge** (subject-related)

Books Recommended:

1. Gupta, R.N.: Principles of Civics
2. Bombwall, K.R.: Principles of Civics and Indian Administration
3. Tayal, B.B.: Society and Local Self-government
4. Sharma, N.R.: Civics – A Text-book of High school
5. Jain Pukhraj and S.C. Jain: High School Nagarika Shastra
6. Singh, Shiv Narain: Nagarika Shastra and Bharatiya Shasana
7. Santhanam, K.: The Constitution of India

INTERNAL ASSESSMENT (30 MARKS)

1. Class Attendance
2. Class Assignment
3. Class Presentation

ECONOMICS (B VARG)

PURVA MADHYAMA II

6TH PAPER

FIRST SEMESTER

WRITTEN EXAMINATION (FULL MARKS – 70)

INDIAN ECONOMY

1. **GEOGRAPHICAL FEATURES:**
Size, Situation and Natural Divisions, Climate, Rainfall, Rivers and Soil
2. **FOREST RESOURCES OF INDIA:**
Types and Importance of Forests
3. **SOIL EROSION:**
Causes and Steps for Preventing Soil Erosion
4. **IRRIGATION:**
Importance and Sources of Irrigation
5. **AGRICULTURE:**
Importance of Agriculture, Food Crops and Non-food Crops, Causes of the Backwardness of Indian Agriculture
6. **FOOD PROBLEM:**
Causes and Solution of the Problem of Food
7. **RURAL INDEBTEDNESS:**
Causes of Rural Indebtedness in India

BOOKS RECOMMENDED:

1. K. K. Dewett & J. D. Verma: *Elementary Economic Theory*
2. K. S. Gill: *Evolution of the Indian Economy*
3. आनन्द स्वरूप गर्ग: अर्थशास्त्र की रूप-रेखा – भाग-1

INTERNAL ASSESSMENT (FULL MARKS – 30)

1. Class Attendance
2. Class Assignment
3. Class Presentation

ASIAN HISTORY, CULTURE & ARCHAEOLOGY (B VARG)

PURVA MADHYAMA II

6TH PAPER

FIRST SEMESTER

WRITTEN EXAMINATION (FULL MARKS – 70)

POLITICAL AND CULTURAL HISTORY

1. Indication of famous historical places related to the Syllabus on the map
2. Rise and Growth of the Gupta Empire
3. Foundation of the Gupta Empire – Chandra Gupta I, Samudragupta, Ramagupta, Chandragupta II, Kumargupta I, Skandgupta
4. Decline of the Gupta Empire
5. Religion, Art and Literature of the Gupta Age

SELECTED TEXTS

1. *The Age of Imperial Unity*: by R. C. Majumdar
2. *A History of India*: by V. D. Mahajan Vol. II
3. *The Classical Age, edited*: by R. C. Majumdar
4. *Life in the Gupta Age*: by R. M. Saletor
5. *Gupta Samrat Aur Unka Kala*: by Udai Narayan Rai
6. *Political and Cultural History of India (from the earliest times upto 1206 A.D.)*: by Dr. A. K. Mittal

INTERNAL ASSESSMENT (FULL MARKS – 30)

1. Class Attendance
2. Class Assignment
3. Class Presentation

TIBETAN HISTORY (བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས།) (B VARG)

དབུ་ལོག་ལོ་རིམ་གཉིས་པ།

PURVA MADHYAMA SECOND YEAR

རྒྱགས་དུས་དང་པོ།

FIRST SEMESTER

དྲི་ཤོག་རྒྱག་པ།

6TH PAPER

ཁྲིན་བསྐྱེམས་བརྒྱ་ཆ། 100

TOTAL MARKS 100

དགོས་དམིགས་ངོ་སྟོན།

དབུ་ལོག་ལོ་རིམ་གཉིས་པའི་སློབ་ཚན་གྱི་འཆར་འགོད་འདི་ལྟར་བཞག་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རིགས་སུ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་སོ་སོར་ལོ་རྒྱུས་བཤད་དུ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་བོད་གངས་ཅན་རྫོངས་ཀྱི་རྒྱལ་སློབ་དང་པཎ་གྲུབ་རིམ་བྱོན་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་དུས་སུ་སྐབས་འགར་“སྲིན་པོ་གདོང་དམར་བོད་ཀྱི་དམག་དབུང་གིས། གསུམ་གཉིས་ས་ཡི་དཀྱིལ་འཁོར་བཟུང་ཞེས་གྲགས།” ཞེས་ཤར་སྐྱེང་ཨི་ཤི་ཡའི་ནང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཆབ་དབལ་རིག་གསུམ་དང་མངའ་ཁོངས་རྒྱ་བསྐྱེད་སུས་ཀྱང་འགྲན་མི་བཟོད་པ་ཞིག་བྱུང་ཡོད། དེ་བཞིན་སྐབས་འགར་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཕམ་ཉེས་བྱུང་བ་སོགས་མདོར་ན་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འཕེལ་གྱིབ་མང་དག་ཞིག་བྱུང་ཡོད། རྒྱ་མཚན་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་ཀྱི་གཏམ་དཔེར་“མི་ལ་ལོ་རྒྱུས་ཡོད། ཤིང་ལ་རྩ་བ་ཡོད།” ཞེས་བ་དང་། གཞན་ཡང་“ཡབ་མས་ཀྱི་ཡིག་ཚང་མ་ཤེས་ན་པ་ཨ་ཁུ་ཡིན་ཀྱང་ངོ་མི་ཤེས་” ཞེས་པའི་དཔེ་བཞིན་ལོ་རྒྱུས་དེ་དག་མ་འོངས་པའི་གཞོན་སྐྱེས་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་རྟོགས་དགོས་གཤམ་ཆེན་པོ་མཐོང་ནས་ཚིག་ཉུང་དོན་གསལ་བའི་སློབ་ཚན་ཞིག་བྱུང་དུ་བསྐྱིག་ནས་སློབ་སྦྱོང་རྣམས་ཀྱི་བདེ་སྐྱབས་ལྷན་ཁྲིམས་ལྟར་བ་དང་། དེ་ཡང་ལོ་རྒྱུས་སྤྱང་པའི་དགོས་དམིགས་ནི་ལྷན་བྱུང་བའི་བྱུང་བ་བཟང་དན་དེ་དག་གི་བྱུང་རྒྱུ་འཚོལ་ཞིབ་བྱས་ནས་མ་འོངས་པར་རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རིགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ལེགས་སྦྲེལ་ཉེས་འགོག་བྱ་རྒྱུའི་དགོས་དམིགས་ལ་བརྟེན་ནས་བཞག་པ་ཞིག་ཡིན་ལགས།

སློབ་ཚན།

༡༽ བོད་དུ་མིའི་འགོ་བ་བྱུང་ཚུལ་དང་། གཉའ་ཁྲི་བཅན་པོ་ནས་ཁྲི་དར་མ་འུ་དུམ་བཅན་བར་གྱི་བཅན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱི་བཤད། ཨང་། 10།

༢༽ རྣམ་མའི་ཞིབ་འཇུག (Internal Assessment) ཨང་། 30།

- 1) བོད་དུ་མིའི་འགོ་བ་བྱུང་ཚུལ་ངོ་སྟོན།
- 2) གཉའ་ཁྲི་བཅན་པོ།
 - ༡༽ གཉའ་ཁྲི་བཅན་པོའི་འབྱུང་ཁུངས་ལ་བཞེད་པ་མི་འདྲ་བ་གཙོ་བོ་བཞིའི་སྐོར།
 - ༢༽ གཉའ་ཁྲི་བཅན་པོ་ཕེབས་པའི་དུས་རབས་ལ་དབྱེད་པ།
 - ༣༽ གཉའ་ཁྲི་བཅན་པོའི་ཚོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་མཛད་རྗེས་སྐོར།
- 3) གནམ་གྱི་ཁྲི་ཕྱི་མ་རྒྱག་གྱི་ངོ་སྟོན།
- 4) རྫོང་གྱི་རྩེད་གཉིས།

INTERNAL ASSESSMENT (FULL MARKS – 30)

- 1) Class Attendance
- 2) Class Assignment
- 3) Class Presentation

पालि (ख वर्ग)
पूर्वमध्यमा द्वितीय वर्ष
प्रथम अधिसत्र – षष्ठ पत्र

लिखित परीक्षा (पूर्णाङ्क – 70)

(क) पालि प्रवेशिका –

१. पाठ – पिटक साहित्य।

(ख) पालि व्याकरण

१. विशेषण, उपसर्ग, स्त्री प्रत्यय।

(ग) अनुवाद

१. हिन्दी से पालि।

आन्तरिक परीक्षण (पूर्णाङ्क – 30)

१. उपस्थिति
२. अधिन्याश पत्र
३. कक्षा में प्रस्तुतीकरण

पूर्वमध्यमा द्वितीय वर्ष

ख वर्ग संस्कृत, पत्र- षष्ठ

प्रथम अधिसत्र पूर्णाङ्क ७०

१. मूलरामायण – वाल्मीकि

(क) श्लोकार्थ १५

(ख) विविध प्रश्न १५

सारांश, चरित्र-चित्रण आदि

२. कर्णभारम् – भास

(क) श्लोकार्थ १५

(ख) ग्रन्थ-ग्रन्थकार-परिचय, चरित्र-चित्रण आदि १५

३. संस्कृत में लघु वाक्य रचना

पठित ग्रन्थों पर आधारित १०

टिप्पणी- १० प्रतिशत प्रश्न वस्तुनिष्ठ होंगे।

प्रश्न का माध्यम हिन्दी होगी।

सहायक ग्रन्थ :-

I. संस्कृत व्याकरण – रामचन्द्र झा

II. नवीन अनुवाद चन्द्रिका – चक्रधर हंस

III. संस्कृत साहित्य की रूपरेखा – चन्द्रशेखर पाण्डेय

आन्तरिकमूल्यांकन – पूर्णाङ्क ३०

१) कक्षोपस्थिति

२) गृहकार्य

३) कक्षा में प्रस्तुतीकरण

SECOND SEMESTER

द्वितीय अधिसत्र

Tibetan Language

PM 2nd Year

དབུ་འོག་ལོ་རིམ་གཉིས་པ།

2nd Semester

རྒྱགས་དུས་གཉིས་པའི་སློབ་ཚན་སོགས།

Course and Marks 70

གཤམ་སློབ་ཚན།

༡ བརྗོད་པ། དཀའ་གསལ་རྗེས་འཇུག་གི་རྟགས་ཀྱི་འཇུག་པ། ༢༠

༢ ཚུལ་གཞུང་། ཇི་བཞིན་བརྗོད་པའི་ཚུལ་གྱི་དོ་སློབ། ༢༠

༣ བརྗོད་པ། དག་སློབ་ལུ་དང་བོའི་ག་ལྟེ་ནས་ཆ་ལྟེ་བར། ༣༠

Books and Authors

ལཱེ་ཚུལ་བོ་དང་སློབ་དཔེ།

༡ དབུངས་ཅན་གྱི་དཀའ་གསལ་མེ་ལོང་།

༢ བོད་ཀྱི་ཚུལ་རིག་རྣམ་གཞག།

༣ དཔལ་ལང་ལོ་སྤེལ་དག་ཡིག་དག་སློབ།

གཤམ་སློབ་ཀྱི་ཕྱག་དཔེའི་མཚན།

༡ བཀྲ་ཐང་གི་བརྗོད་པ་གཞུང་ལ་འཇུག་པའི་ཉམས་སྦྱང་།

༢ འགོ་བ་བཟང་མོ་དང་སྤང་སའི་རྣམ་ཐར།

༣ སང་གྱིས་བཅོམ་པའི་མེ་རྟོག་སོགས་བརྗོད་སྦྱང་ལག

༤ བྱི་ས་སློབ་ཀྱི་མཚན་དག་ཡིག་སོགས།

INTERNAL ASSESSMENT (FULL MARKS – 30)

- 1) Class Attendance
- 2) Class Assignment
- 3) Class Presentation

पूर्वमध्यमा द्वितीय वर्ष

अनिवार्य संस्कृत (द्वितीय पत्र)

द्वितीय अधिसत्र पूर्णाङ्क ७०

(क) श्रेयसी ११ से २० पाठ	
१ गद्यांश व पद्यांश का हिन्दी अनुवाद	१०
२ एक पाठ का सारांश	०६
३ पाठ से सम्बद्ध एक गद्य एवं उससे ५ प्रश्न	०५
४ पाठ से सम्बद्ध लघु प्रश्न	०५
५ अन्य विविध प्रश्न	०५
(ख) ग्रन्थगत व्याकरण का प्रायोगिक ज्ञान	१५
(ग) सुभाषित त्रिशती (विद्वत् पद्धति)	०७
कथा – कर्मवस्तु (मूलसर्वास्तिवादविनयवस्तु) (प्रथम खण्ड)	०७
(घ) अनुवाद	१०

सहायक ग्रन्थ :-

- I. श्रेयसी NCERT, NEW DELHI
- II. सुभाषित त्रिशती-भर्तृहरि योगीन्द्र
- III. नवीन अनुवाद चन्द्रिका – रामचन्द्र झा
- IV. मूलसर्वास्तिवादविनयवस्तु (प्रथम खण्ड) ed. Dr. S. Bagchi

आन्तरिकमूल्यांकन – पूर्णाङ्क ३०

- १) कक्षोपस्थिति
- २) गृहकार्य
- ३) कक्षा में प्रस्तुतीकरण

ENGLISH

PURVA MADHYAMA II

SECOND SEMESTER, PAPER III

WRITTEN EXAMINATION (FULL MARKS – 70)

SECTION – A – READING (10 marks)

Two unseen passages, consisting of 5 marks each, with a variety of comprehension questions, including vocabulary skills, such as word formations and the inferring meanings will be asked. The total length of both the passages together should be around 600 to 700 words.

The passages could be of any of the following two types:

1. A factual passage (eg., instruction, description or report) or a literary passage (eg., an extract from fiction, drama, poetry, essay or biography)
2. A discursive passage involving opinion (eg., argumentative, persuasive or interpretative)

Each of the comprehension passages shall contain five questions of 1 mark each.

SECTION – B – WRITING (15 marks)

Three questions consisting of 5 marks each from the following types may be given with internal choices:

1. Short Article Writing (100 – 150 words)
2. Formal Letter Writing (100 – 150 words)
3. Application Writing (85 – 100 words)
4. Composition, based on a verbal stimulus such as an advertisement, notice, newspaper clipping, tabular data, diary extract, notes, letter or other forms of correspondence, is to be given.

The compositions may draw their main themes from the Main Course Book or from any outside source.

SECTION – C – GRAMMAR (20 marks)

A variety of short questions shall involve the use of particular structures within a context (i.e., not in isolated sentences). Test types shall include gap-filling (gap-filling exercises with blanks at regular intervals), sentence completion, re-ordering word groups into sentences, editing, error correction and sentence transformation. This category shall consist of five questions. Among these five, three shall consist of ten questions of ½ mark each. The rest of the two shall consist of twenty questions of ¼ mark each.

The students will have to learn and practise the following items of grammar:

1. Comparison
2. Modals
3. Active and Passive
4. Reported Speech
5. Connectors

SECTION – D – LITERATURE (25 marks)

1. In the first part of this category, six questions shall be set all of which shall be compulsory. These six questions shall consist of 3½ marks each. In total there shall be 21 marks in this part.
2. The second part of this category shall consist of four reference-to-the-context questions of 2 marks each. Out of these, only two questions need to be attempted. In total there shall be 4 marks in this part.

The following lessons are prescribed:

FICTION:

1. The Letter by Dhuma Ketu
2. The Ultimate Safari by Nadine Gordimer

POETRY:

1. The Frog and the Nightingale by Vikram Seth
2. The Rime of the Ancient Mariner by S. T. Coleridge

DRAMA:

1. Julius Caesar by William Shakespeare

Prescribed Books and Materials:

Interact in English 10 Main Course Book Revised Edition, Published by CBSE

Interact in English 10 Literature Revised Edition, Delhi – 110092

Interact in English 10 Workbook Revised Edition

Interact in English 10 Audio Cassette Revised Edition Produced by CBSE Delhi

INTERNAL ASSESSMENT (FULL MARKS – 30)

- 1) Class Attendance
- 2) Class Assignment
- 3) Class Presentation

पूर्व मध्यमा द्वितीय वर्ष
द्वितीय अधिसत्र
हिन्दी
तृतीय पत्र

पूर्णांक-70

पाठ्य-

क. प्राचीन काव्य सौरभ : - सम्पादक - डॉ० रामकुँवर राय, संजय बुक सेण्टर, गोलघर, वाराणसी

कबीर - साखी, सबद-3,4,5,6,7

तुलसी - रामचरित मानस (5 दोहे तक), दोहावली

सूर - पद संख्या- 3,4,5,6,23,24

ख. व्याकरण और रचना

- शब्द-रचना—उपसर्ग और प्रत्यय
- वाक्य-रचना, वाक्य भेद— (अर्थ और रचना की दृष्टि से)
- वाक्य-शुद्धि - (पद-क्रम, लिंग, वचन, कारक आदि सम्बन्धी अशुद्धियाँ)
- निबन्ध-लेखन - (वैचारिक निबन्ध)

ग. काव्य-सौन्दर्य के तत्त्व - रस-परिचय

इकाई - 1

- व्याख्या-दो

2×5=10

इकाई - 2

- प्राचीन काव्य का परिचय, भक्ति काव्य की विशेषता, पठित कविताओं का प्रतिपाद्य एवं

निबन्ध-लेखन पर छह दीर्घ उत्तरीय प्रश्न

6×5=30

इकाई - 3

- पठित रचनाओं की विशेषताएँ, कविता का सारांश, कवियों का साहित्यिक परिचय, भक्ति-काव्य में

लोकजीवन, भक्तिकाल की विशेषता एवं काव्य-सौन्दर्य पर पाँच लघूत्तरीय प्रश्न

5×3=15

इकाई - 4

- पाठ्यांश एवं व्याकरण से पन्द्रह अत्यन्त लघूत्तरीय प्रश्न

15×1=15

आन्तरिक मूल्यांकन (पूर्णाङ्क - 30)

1. उपस्थिति
2. अधिन्यास (एसाइनमेण्ट कार्य)
3. कक्षा में प्रस्तुतीकरण

सहायक ग्रन्थ-

1. काव्य के रूप	गुलाबराय, आत्माराम एण्ड सन्ज, कश्मीरी गेट, दिल्ली
2. मानस-दर्शन	श्रीकृष्ण लाल, आनन्द पुस्तक भवन, वाराणसी
3. गोस्वामी तुलसीदास	रामचन्द्र शुक्ल, नागरी प्रचारिणी सभा, वाराणसी
4. कबीर	हजारी प्रसाद द्विवेदी, राजकमल प्रकाशन, नई दिल्ली
5. सूरदास	रामचन्द्र शुक्ल, नागरी प्रचारिणी सभा, वाराणसी
6. महाकवि सूरदास	नन्ददुलारे वाजपेयी
7. कवि समीक्षा	डॉ० श्यामलाकान्त वर्मा, संजय बुक सेण्टर, गोलघर, वाराणसी
8. व्यावहारिक हिन्दी व्याकरण	डॉ० हरदेव बाहरी, लोकभारती प्रकाशन, महात्मा गांधी मार्ग,
इलाहाबाद
9. काव्यांग कौमुदी	डॉ० कन्हैया सिंह, विश्वविद्यालय प्रकाशन, वाराणसी
10. आधुनिक हिन्दी व्याकरण और रचना	डॉ० वासुदेवनन्दन प्रसाद, भारती भवन (पब्लिशर्स एण्ड डिस्ट्रीब्यूटर्स)
गोविन्द मित्र रोड, पटना।

Purva Madhyama 2nd Mool Shastra. Second Semester. 4th Paper

Total 100. Marks. Total 4.50. Credit

Written Exam 70. Marks. 3.75. Credit

ད ་ མ་ ་ ག་མ་ ་ ་ ་ མ་ག ་ ས་བ། ་ གས་ ་ ས་ག ་ ས་བ།

བ ་ ས་ ་ ང། ་ ་ ་ རྩ་ ་ རྩ་ ་ རྩ་ ་ ལ་བ།

གཉེ མཚན་ ་ རྩ་དང་ག ་ ང་ ་ རྩ་ལས། (1.credit)

༡ མཚན་ ་ རྩ་དང་ ག ་ ང་ ་ རྩ་མ་ ་ ར་བ་ ་ ས་ཚམ་བཤད་བ།

༢ ་ ས་ ་ རྩ་ ་ མ་ག ་ མ་ ་ ས་པར་བཤད་བ།

༣ ལམ་ ་ རྩ་ ་ ་ ་ རྩ་ ་ ས་པར་བཤད་བ།

ཁེ ་ ལ་ ་ རྩ་ག ་ ང་བ་བཤད་བ་ལས། (1.credit)

༡ རྩ་ ་ རྩ་ ་ ་ ་ ས་བ་ ་ ར་བ་ ་ ་ ་ རྩ་དབང་ ་ ་ ་ ངས་ ་ བ་ ་ མ་པ་ལ་ ་ མ་བཞག་བ་ ་ བཤད་བ།

༢ ་ ས་ ་ གས་ ་ ་ ་ བ་འ ་ ག་ ་ རྩ་ཡང་དག་བ་ ་ ་ ་ བ་བཤད་བ།

༣ བ་ ་ བ་པ་ག ་ མ་ ་ ར་བཤད་བ།

གཉེ དར་འ ་ ར་ ་ ང་དཀའ་ ་ ལ། (1.credit)

༡ ་ ར་ ་ ཚམ་ ་ ་ ་ བ་ད ་ རྩ་ ་ ལ།

༢ འ ་ ར་ བ་མཐའ་དག་ལ་ ་ ་ ་ ག་ད ་ ས་ ་ ལ།

༣ ་ ང་བ་ ་ རྩ་ ་ ང་བ་ ་ ་ ་ ལ་བཤད་བ།

ངེ ་ ག་བ་ ་ ལ་ག ་ མ་ ་ རྩ་ ་ མ་བཞག་བཤད་བ། (0.75.credit)

༡ འ ་ ར་བ་ ་ ་ ་ ག་བ་ ་ ལ་ ་ རྩ་རང་བ་ ་ རྩ་བཤད་བ།

༢ ་ ་ ་ ག་ ་ ལ་བ་ ་ གས་ ་ ་ ་ ག་བ་ ་ ལ་ ་ ་ ་ ར་བཤད་བ།

༣ འ ་ ར་བ་ ་ ་ ་ ག་བ་ ་ ལ་ ་ མས་ ་ ས་ནས་ ་ ་ ་ ་ བ་ ་ རྩ་ག ་ ལ།

Internal Exzam 30. marks. 0.75. Credit

Attendance. 10. marks. 0.25. credit.

Assignment. 10. marks. 0.25. credit.

Presentation. 10. marks. 0.25.credit.

དབུ་མ་འོག་མ་ལོ་རིམ་གཉིས་པ། P. M. 2nd Year

ཞང་ལྷུང་གི་གཞུང་། Bon Moolshastra

རྒྱགས་དུས་གཉིས་པ། 2nd Semester

ཇི་ལོག་བཞི་པ། Paper 4th

ཁྲིམ་བསྟོན་མུ་ཚུ་ཚུ། 700 Total Marks 100 (Written Examination 70)

སློབ་ཚན།

གཞི་ཡི་སངས་རྒྱས་པའི་རྒྱུད་ལས་ཚུལ་གསུམ་སྟོན། བཀའ་ལ། ཉགས་ཀྱི་རིགས་པའི་རྣམ་བཤད་ཚད་མའི་གཞུང་ལ་
འབྲུག་པ། ༡༠ ༥༠

མཚད་པ་ཤོ། སློབ་དཔོན་བསྟན་འཛིན་རྣམ་དག

༡ གཞི་ཡི་སངས་རྒྱས་པའི་རྒྱུད་དང་། ཉགས་རིགས་རྣམ་བཤད་གཉིས་ལས། ཚུལ་གསུམ་སྟོན།

༢ འབྲུག་རང་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་གསུམ་བསྟན་པ།

༣ ཉགས་ལྟར་སྤང་དང་ཐལ་འགྱུར་སྟོན།

INTERNAL ASSESSMENT (FULL MARKS – 30)

- 1) Class Attendance
- 2) Class Assignment
- 3) Class Presentation

དབུ་མ་འོག་མ་ལོ་རིམ་གཉིས།
ཀ་སྡེའི་སློབ་ཚན་ཁོངས་ས་སྐྱུ་རང་གཞུང་།

Sakya Sampradaya, PM II, Second Semester, 5th Paper
Full Marks 70

རྒྱལ་སྤྱི་ལོ་ལྟར་གཉིས་པ།

འོག་མ་ལོ་ལྟར་གཉིས་པ།

འོག་མ་ལོ་ལྟར་གཉིས་པ་ ༥༠

སློབ་ཚན། ལྷན་པ་དགོངས་གསལ་ལས་དབུ་ནས་བཟོད་པའི་པར་ཕྱིན་ཡན་ཆད་ཆ་ཚང་།

མཛད་པ་ལོ། ས་པ་རྒྱུ་

རིགས་ཀྱི་སློབ་པ། ལྷན་པ་འགྲོའི་སློབ་པ། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སློབ་པ། ལྷན་པའི་པར་ཕྱིན་སློབ་པ། ལྷན་པའི་པར་ཕྱིན་སློབ་པ།
བཟོད་པའི་པར་ཕྱིན་སློབ་པ།

INTERNAL ASSESSMENT (FULL MARKS – 30)

- 1) Class Attendance
- 2) Class Assignment
- 3) Class Presentation

དབུ་མ་འོག་མ་ལོ་རིམ་གཉིས་པ།
ཀ་སྡེའི་སློབ་ཚན་ཁོངས་དགེ་ལུགས་རང་གཞུང་།

Gelug Sampradaya, PM II, Second Semester, 5th Paper

Full Marks: 70

རྒྱགས་དུས་གཉིས་པ།

བེ་ཤོག་ལྷ་པ།

ཁྱོད་བསྐྱེམས་བརྒྱ་ཚ། ༥༠

སློབ་ཚན། རྒྱ་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་མཁས་པའི་ཡིད་འཕྲོག

མཚན་པ་ལོ། མཁས་གྲུབ་རྗེ།

བརྗོད་བྱ། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པའི་སློབ།

རྒྱ་ལམ་གྱི་གྲུབ་མཐའ་རྒྱ་མཚོར་འདུག་པའི་གྲུ་གཟེངས།

མཚན་པ་ལོ། རྗེ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ།

བརྗོད་བྱ། གྲུབ་མཐའ་རྒྱ་བ་བཞི་སོ་སོའི་ལུགས་ཀྱི་གཞི་ལམ་འབྲས་བུ་གསུམ་གྱི་སློབ།

INTERNAL ASSESSMENT (FULL MARKS – 30)

- 1) Class Attendance
- 2) Class Assignment
- 3) Class Presentation

དབུ་མ་འོག་མ་ལོ་རིམ་གཉིས་པ། P.M. 2nd Year
གཡུང་རླང་བོན་གྱི་རང་གཞུང། Bon Sampradaya
རྒྱགས་དུས་གཉིས་པ། 2nd Semester
འོག་པ་ལྔ་པ། Paper 5th
ཁོན་བསྐྱེམས་བརྒྱ་ཚ། 100 M.M. 100 (Written Examination 70)

སློབ་ཚན།

ཚད་མ་རྣམ་འབྲེད་འཕུལ་གྱི་སློབ་མེ་ལས་ལེ་ཏུ་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་ཚེ་ཚད། 10

མཚན་པ་ལོ། རྒྱལ་བ་མཉམ་མེད་པ།

༡ ཡུལ་ཅན་སློབ་ཡིན་ལུགས་ལ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་བསྟན་པ།

༢ རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་བསྟན་པ། ལྷན་འཇུག་དང་སེལ་འཇུག་བསྟན་པ།

༣ ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་བསྟན་པ། རྟོགས་རིགས་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

INTERNAL ASSESSMENT (FULL MARKS – 30)

- 1) Class Attendance
- 2) Class Assignment
- 3) Class Presentation

Political Science (B Varg)
Purva Madhyama (PM) II, Second Semester
6th Paper
Written Examination (Full Marks- 70)

AN ELEMENTARY STUDY OF THE INDIAN CONSTITUTION

1. Judiciary

- (a) Supreme Court – Composition and jurisdiction
- (b) High Court – Composition and jurisdiction

2. State Executive:

- (a) Governor – Appointment, powers and functions
- (b) Chief Minister – Appointment, power, functions and the Council of Ministers

3. State Legislature:

- (a) Composition and functions of the Legislative Assembly and the Legislative Council
- (b) Local Self-government: How are they useful?
- (c) Village Panchayat – Composition, powers and functions
- (d) Town Area – Composition, powers and functions

BOOKS RECOMMENDED:

- 8. Gupta, R.N.: Principles of Civics
- 9. Bombwall, K.R.: Principles of Civics and Indian Administration
- 10. Tayal, B.B.: Society and Local Self-government
- 11. Sharma, N.R.: Civics – A Text-book of High school
- 12. Jain Pukhraj and S.C. Jain: High School Nagarika Shastra
- 13. Singh, Shiv Narain: Nagarika Shastra and Bharatiya Shasana
- 14. Santhanam, K.: The Constitution of India

INTERNAL ASSESSMENT (30 MARKS)

- 1. Class Attendance
- 2. Class Assignment
- 3. Class Presentation

ECONOMICS (B VARG)

PURVA MADHYAMA II

6TH PAPER

SECOND SEMESTER

WRITTEN EXAMINATION (FULL MARKS – 70)

1. **INDUSTRIES:**

- a. Cottage and Small-scale Industries: Difference between Cottage Industries and Small-scale Industries, Importance and Problems of Cottage Industries and Small-scale Industries
- b. Large-scale Industries: Benefits of Large-scale Industries, Cotton, Jute, Iron and Steel Industries

2. **TRANSPORT:**

Importance of the Means of Transport, Railway and Road Transports

3. **POPULATION:**

Density of Population, Factors affecting the Density of Population, Population Trends in India

4. **FOREIGN TRADE:**

India's Foreign Trade, Principal Items of India's Imports and Exports

BOOKS RECOMMENDED:

1. K. K. Dewett & J. D. Verma: *Elementary Economic Theory*
2. K. S. Gill: *Evolution of the Indian Economy*
3. आनन्द स्वरूप गर्ग: अर्थशास्त्र की रूप-रेखा – भाग-1

INTERNAL ASSESSMENT (FULL MARKS – 30)

1. Class Attendance
2. Class Assignment
3. Class Presentation

ASIAN HISTORY, CULTURE & ARCHAEOLOGY (B VARG)

PURVA MADHYAMA II

6TH PAPER

SECOND SEMESTER

WRITTEN EXAMINATION (FULL MARKS – 70)

POLITICAL & CULTURAL HISTORY

1. Indication of famous historical places related to the Syllabus on the map
2. Development in South India from 300 to 750 A.D. – Vakatakas, Pallavas and Chalukyas
3. Harsha and his Times
4. India's Cultural Contacts with Asian Countries: Nepal, Tibet, China, Afghanistan, Central Asia

SELECTED TEXTS

1. *History of Kanauj*: by R. S. Tripathi
2. *Early History of Andhra Country*: by K. Gopala Chari
3. *A History of Deccan*: by G. Yazadani
4. *A History of India*: by V. D. Mahajan
5. *Ancient India*: by R. S. Sharma
6. *Periplus of the Eratean Sea, edited*: by S. Nagarjuna
7. *Political and Cultural History of India (from earliest times upto 1206 A.D.)*: by Dr. A. K. Mittal
8. *प्राचीन भारत का इतिहास*: डॉ. विमल चन्द पाण्डेय

INTERNAL ASSESSMENT (FULL MARKS – 30)

1. Class Attendance
2. Class Assignment
3. Class Presentation

पालि (ख वर्ग)
पूर्वमध्यमा द्वितीय वर्ष
द्वितीय अधिसत्र – षष्ठ पत्र

लिखित परीक्षा (पूर्णाङ्क – 70)

(क) पालि प्रवेशिका –

पाठ –

१. अनुपिटक साहित्य
२. अट्टकथा साहित्य

(ख) अनुवाद –

१. पालि से हिन्दी
२. हिन्दी से पालि

आन्तरिक परीक्षण (पूर्णाङ्क – 30)

१. उपस्थिति
२. अधिन्याश पत्र
३. कक्षा में प्रस्तुतीकरण

पूर्वमध्यमा द्वितीय वर्ष

ख वर्ग संस्कृत, पत्र- षष्ठ

द्वितीय अधिसत्र पूर्णाङ्क ७०

१. दिव्यावदान – कुणालावदान – ५० श्लोक पर्यन्त
- (क) श्लोकार्थ १५
- (ख) विविध प्रश्न – सारांश तथा चरित्र चित्रण आदि १५
२. शीलनिरूपणाध्याय – महाभारत से
- (क) श्लोकार्थ १५
- (ख) सारांश, चरित्रचित्रण आदि विविध प्रश्न १५
३. संस्कृत में लघु वाक्य रचना
- पठित ग्रन्थों पर आधारित १०
- टिप्पणी- १० प्रतिशत प्रश्न वस्तुनिष्ठ होंगे।
प्रश्न का माध्यम हिन्दी होगा।
- सहायक ग्रन्थ :-
- I. संस्कृत व्याकरण – रामचन्द्र झा
 - II. नवीन अनुवाद चन्द्रिका – चक्रधर हंस
 - III. History of Indian Literature : Vol. II & III : Winternitz

आन्तरिकमूल्यांकन – पूर्णाङ्क ३०

- १) कक्षोपस्थिति
- २) गृहकार्य
- ३) कक्षा में प्रस्तुतीकरण